

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 2 juni 2014**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht

Vergadering 2 juni 2014

MILIEU, MOBILITEIT EN ECONOMIE

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 6 mei 2014, dienst/sector VEH, nummer PS2014MME05, inzake de ontwerpprogrammabegroting RUD Utrecht 2^e helft 2014 en 2015.

Daartoe besloten
PS0214MME05

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 april 2014, dienst/sector FLO, nummer PS2014MME03, inzake overeenstemming Luchthavenbesluit vliegveld Hilversum.

Daartoe besloten
PS2014MME03

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda

Ingekomen stukken.

Vragenhalfuurtje.

Vaststellen van de notulen en besluitenlijst van 14 april 2014.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 april 2014, dienst/sector MAD, nummer PS2014PS04, inzake vaststelling van de Jaarrekening 2013.

Daartoe besloten
PS2014PS04

Motie M12, ingediend door de fractie van de SP, inzake OV-tariefacties nodig!

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M13, ingediend door de fractie van de SP, inzake behoud 2 miljoen voordeel OV-Vathorst voor OV!

De motie is ingetrokken.
Daartoe besloten

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 6 mei 2014, dienst/sector Griffie, nummer PS2014PS03, inzake plaatsvervangend voorzitterschap Provinciale Staten.

Daartoe besloten
PS2014PS03

Interpellatiedebat op verzoek van de fractie van de PVV inzake toetsing van het provinciaal beleid aan de Aarhus Convention.

Motie M14, ingediend door de fractie van de PVV, inzake de Aarhus Convention.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Interpellatiedebat op verzoek van de fractie van de ChristenUnie inzake bijdrage opheffing recreatieschap Vinkeveense Plassen.

Motie M15, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake opheffing recreatieschap Vinkeveense Plassen.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Stemverklaringen.

Stemmingen.

Afscheid van mevrouw P.J. van Viegen Msc te Utrecht en mevrouw drs. A.M.C. Mineur te De Bilt.

Afscheid van de heer E.R.M. Balemans te Utrecht

Onderzoek van de geloofsbrieven van de heer G.J.H. Weierink te Maartensdijk.

Beëdiging van de heer G.J.H. Weierink te Maartensdijk tot lid van Provinciale Staten Utrecht.

Presentielijst vergadering 2 juni 2014

Voorzitter: W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

VVD
mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
mr. R.N.S. Emons, Bilthoven
drs. J. Germs, Renswoude
W.J. Joustra, Langbroek
drs. A.H.L. Kocken
drs. J.A.J. Konings, Vleuten
mr. D.S.L. Tuijnman, Utrecht
mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein
Z. el Yassini, Utrecht
G.J.H. Weierink, Maartensdijk

PvdA
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
drs. K.E. Driehuijs, De Meern
A. Essousi, Utrecht
drs. C. de Kruijf, Leusden
mevr. P.J. van Viegen MSc, Utrecht
mr. E. de Vries, Amersfoort

CDA
mr. J.M. Buiting, Utrecht
mevr. P. Doornbal-van der Vlist, Lopik
ir. H. Graaff, Amersfoort
mevr. H. Nap, Vleuten
T. van Oosterom, Woerden
C. Westerlaken, Willige Langerak

D66
drs. J.G. Boerkamp, Utrecht
ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik
ir. J.P.M. Peters, Bilthoven
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht

PVV
mevr. E.J. Broere, Soest
R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin
ir. H. IJssennagger, Bilthoven
J. Jacobs, Soest

GroenLinks
drs. W.J. Ubaghs, Maarssen
drs. F.H.W. Bekkers, Utrecht
mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede
J. Fastl, Utrecht
drs. B. Nugteren, Utrecht

SP
M.H.O. Boer, Bilthoven (vanaf 14.15 uur)
ir. ing. Y.S. Lutfula, Utrecht
A.M. Meijer, Amersfoort
mevr. drs. A.M.C. Mineur, De Bilt

ChristenUnie
drs. C. de Heer, Amersfoort
A.J. Schaddelee, Houten

SGP
W. van Wikselaar, Driebergen

50Plus
mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland

PvdD
W. van der Steeg, De Meern

Afwezig: ing. D. Kiliç, IJsselstein (PvdA)
mevr. Y. Smit, Maarssen (VVD)
dr. I.Thonon, Utrecht (D66)

Leden van Gedeputeerde Staten

drs. R.W. Krol, Soest (vanaf 15.06 uur)
J.W.R. van Lunteren, Hoogland
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading

Opening.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik open de vergadering en heet u allen welkom in deze statenvergadering, waarin wij tot ons genoegen mogen constateren dat de heer Westerlaken weer aanwezig is. Laat ons nooit meer zo schrikken. Fijn dat u er weer bent.

De heer Thonon, de heer Kiliç en mevrouw Smit zijn afwezig. De heer Boer komt later ter vergadering. De gedeputeerde Krol is nog in gesprek met de staatssecretaris. Wij verwachten hem tegen 15.00 uur terug. Mevrouw Pennarts verwachten wij elk moment.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Er hebben zich bij mij twee verzoekers gemeld voor een interpellatie. De eerste is van de PVV, over de toetsing van het provinciaal beleid aan de Aarhus Convention. Ik stel u voor dat als agendapunt 9A op te nemen in de agenda. Gaat u daarmee akkoord?

Er is een tweede interpellatieverzoek binnengekomen en wel van de ChristenUnie over het Recreatieschap Vinkeveense Plassen. Mijn voorstel is om dat als agendapunt 9B op te nemen. Gaat u daarmee akkoord?

Gaat u ermee akkoord de agenda zo vast te stellen, zoals die nu voorligt, inclusief deze twee aanvullingen?

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Het voorstel is de ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De ChristenUnie verzoekt bij het ingekomen stuk 14 dit met een kleine duidende notitie van GS door te geleiden naar de statencommissie MME.

De VOORZITTER: Ik zie dat het ingekomen stuk 14 gaat over Detailhandel Nederland. Dat is wat mij betreft akkoord. De vraag is dan om een kleine notitie van GS bij te voegen. Ik zie een enorm spontane reactie aan die kant. Volgens mij is men nu al begonnen met schrijven.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening, met inachtneming van het verzoek bij ingekomen stuk 14.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: De heer Joustra van de VVD heeft aangekondigd een vraag te willen stellen. Wat mij betreft mag hij dat nu doen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Op 28 mei 2014 meldde dagblad Trouw dat op het terrein van kamp Zeist woonpaviljoens gebouwd worden. Het gaat hier volgens zeggen om een gebied in de ecologische hoofdstructuur, dat deel uitmaakt van het programma Hart van de Heuvelrug. Inmiddels hebben meerdere media bericht over de vrijwel zekere aanleg in 2015. De VVD heeft daarover de volgende vragen.

1. Bent u op de hoogte van de plannen en de berichtgeving daaromtrent?
2. Zo ja, heeft het plan invloed op de risicoanalyse en daarmee op de kosten van het programma Hart van de Heuvelrug?
3. Zo ja, wat kan het college daaraan doen?
4. Wat zijn de gevolgen voor de aanwezige natuur in het gebied?

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet even goed kijken, zodat ik wel de antwoorden geef, zoals die netjes zijn voorbereid voor mijn collega. De eerste vraag luidde: Bent u op de hoogte van de plannen en de berichtgeving daaromtrent? Deze vraag kan ik spontaan beantwoorden: ja, daarvan zijn wij op de hoogte. Alleen hebben wij daarover, net als u, vanuit de media een bericht ontvangen. Wij hebben op dit moment er dus ook nog geen weet van wat de exacte plannen zijn. Op dit moment is er wel een overleg gepland om daarin meer inzicht te krijgen. Zodra dat overleg heeft plaatsgevonden, schatten wij in dat wij meer kunnen melden. Het is dus lastig om u nu te vertellen wat de effecten zullen zijn op zowel de natuur als de risicoanalyse, omdat wij niet weten wat het plan is. We hebben wel een aantal uitgangspunten, waaraan getoetst wordt. Dat zullen wij ook met de plannen van het Rijk doen. Volgens mij heb ik daarmee de vragen beantwoord, voor zover we ze op dit moment kunnen beantwoorden.

De VOORZITTER: Ik kijk even naar de vragensteller. Heeft u nog bericht hierop te reageren? Dat is niet het geval. Dan is het helder.

Vaststellen van de notulen en besluitenlijst van 14 april 2014.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer De Kruijf.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag een opmerking maken naar aanleiding van het verslag van de vorige vergadering, met name naar aanleiding van het onderdeel "Stemverklaringen". U kunt zich wellicht herinneren dat wij een drietal stemverklaringen hebben afgegeven. Bij één daarvan ontstond discussie. Ook dat kunt u zich ongetwijfeld herinneren. Daarop wil ik toch graag even terugkomen. Uiteraard hebben wij zelf nog even heel goed gekeken naar wat nu precies de bedoeling is van zo'n stemverklaring: het geven van een korte onderbouwing van waarom je voor of tegen een voorstel stemt. We hebben ook nog even gekeken naar ons Reglement van Orde, dat alleen spreekt over een korte verklaring. Naar ons gevoel paste die stemverklaring die wij gaven perfect in hetgeen de bedoeling is en in datgene wat in ons Reglement van Orde staat. Dat wilde ik hier toch even melden. Uiteraard verzoeken wij u daar, waar u het er nog steeds niet mee eens bent, ons wellicht met argumenten onderbouwd aan te geven hoe het anders zou moeten. Dat hoeft niet nu meteen, maar daarover moeten wij wellicht wel een keer een gesprek hebben. Wij denken echter dat de stemverklaring die wij afgaven keurig past binnen de bedoeling en binnen ons eigen Reglement van Orde. Dat wilde ik nochtans maar even gezegd hebben.

De VOORZITTER: Dat staat bij dezen in het verslag. Overigens heb ik dit punt ook nagezocht. Ik heb de definitie van het begrip stemverklaring als zodanig niet in het Reglement van Orde kunnen vinden. Ik heb het wel even aangekaart bij de mensen die bezig zijn met het evalueren van het huidige reglement of er al dan niet behoefte bestaat om die definitie eventueel wel te geven. Nogmaals: als het eenmalig is, hoeven we niet meteen het reglement te wijzigen. Het ging er mij alleen om dat je in een stemverklaring moet voorkomen dat je opnieuw een politiek debat tot stand brengt. Dat heb je op het moment dat je een van de andere collega's of partijen noemt, want zij hebben dan onmiddellijk de gelegenheid om te reageren. Dat is het probleem. Wat mij betreft: als het geen verdere problemen oplevert, hoeven wij er niets aan te doen. Anders moeten wij een keer kijken of wij het begrip stemverklaring scherper moeten definiëren. U had echter volstrekt gelijk: het stond niet in het Reglement van Orde.

Zijn daarmee de opmerkingen over de notulen gemaakt? Zo ja, dan stel ik voor om ze zo vast te stellen.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen en besluitenlijst van de vergadering van 14 april 2014 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel Jaarrekening 2013.

De VOORZITTER: Van de heer Buiting heb ik het verzoek ontvangen om als eerste een korte opmerking te mogen maken vanuit zijn verantwoordelijkheid als voorzitter van de subcommissie. Als u daartegen geen bezwaar heeft, krijgt hij bij dezen die gelegenheid.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is zo'n traditie dat ik uit dien hoofde kort de Staten toespreek. Ook dit jaar is de subcommissie weer, voorafgaand aan het gesprek met de accountant en gedeputeerde en ambtenaren in studie geweest over de jaarrekening. Er zijn vragen gesteld en beantwoord. Ook het overleg met de accountant, de gedeputeerde en de ambtenaren heeft de subcommissie u voorgesteld; u ziet dat in ons advies. Het onderschrijft wat de accountant heeft gepresenteerd in zijn bevindingen en beveelt de Staten aan deze bevindingen over te nemen en beveelt Gedeputeerde Staten aan actie te ondernemen naar aanleiding van die bevindingen.

Derhalve stelt de subcommissie voor de jaarrekening vast te stellen. We doen dat met een aantal opmerkingen. Daarover zal straks misschien nog wel wat gewisseld worden. Daarbij gaat het over de verschillen tussen begroting en realisatie. Misschien toch de opmerking dat in de loop van de jaren dat vroeger de verschillen heel veel posten betroffen en dat dit enorm is teruggebracht tot een aantal posten. Daarmee zijn wij blij.

Er is nog een aantal opmerkingen rond grote projecten en de blijvende aandacht voor die grote projecten. Ik hoef dat niet allemaal nog een keer te zeggen.

Ten slotte zien wij een steeds betere risico-inschatting en het volgen van risico's. Als subcommissie hebben wij echter gezegd dat wij er ook op moeten letten dat er niet zo veel gedetailleerde risico's worden opgenomen; dat hebben wij als een punt van aandacht voor volgend jaar aan u meegegeven.

Tot slot wil ik, na zo veel jaren in die subcommissie dat voorzitterschap te hebben vervuld, een paar woorden van dank uitspreken. Eerst naar de ambtenaren toe, die telkens daaraan ontzettend veel aandacht besteden en telkens weer een slag maken tot verdere transparantie. Ook dank richting de huidige gedeputeerde die daarin hele slagen maakt.

Ik vind het ook wel eens aardig om de leden van de subcommissie te complimenteren. Ik herinner mij zeven jaar geleden, toen ik hiermee begon, toen wij nog een jaarrekening hadden van zo'n 650 pagina's, 330 indicatoren en een enorme serie reserveposities. Het was eigenlijk een volstrekt ondoorgrondelijk document. Door systematisch, ook als leden van de subcommissie, heel zakelijk en technisch naar deze stukken te kijken, hebben wij het in de afgelopen jaren met elkaar gepresteerd dat er telkens weer een verbeteringslag is gegeven. Ik vind het wel eens mooi om te zeggen dat ook statenleden op deze manier een enorme bijdrage kunnen leveren aan het beter functioneren van onze mooie provincie.

De VOORZITTER: Vooral ook dank aan de voorzitter van de subcommissie voor de leiding die hij aan die commissie gegeven heeft. Ik geef als eerste spreker vanuit de Staten het woord aan de heer De Kruijf.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De jaarrekening die wij vandaag behandelen, is alweer de laatste waarover deze Staten spreken. Het zou ook maar zo de laatste kunnen zijn – dat zeg ik dan maar een beetje zo – waarvoor deze coalitie verantwoording gaat afleggen. Je weet het maar nooit.

Er ontstaat zeker de neiging tot uitvoerige bespiegelingen, maar gezien de tijd die ik heb – ik zie dat ik nog één minuut en 38 seconden heb, wat ik mij eigenlijk niet kan voorstellen –, zal ik toch maar niet overgaan tot die uitgebreide bespiegelingen. Ik heb wel nog een drietal korte opmerkingen.

In de vorige jaren is nogal eens geweest – het werd net ook al aangehaald – op het grote verschil tussen prognose en feitelijk resultaat. Daarbij speelden ook de fikse onderbestedingen een belangrijke rol. Bij deze jaarrekening speelt dat echt minder. Daarover zijn wij tevreden.

Wij zijn het met de accountant eens waar hij opmerkt dat nog extra aandacht gegeven zou kunnen worden aan een kernachtige samenvatting van de belangrijkste verschillen die in de loop van de jaren ontstaan. Het is per slot van rekening niet eens zozeer de omvang van de verschillen tussen prognose

en resultaat, als wel de onderbouwing daarvan die doorslaggevend is bij het uiteindelijke oordeel daarover.

Daarnaast is er het project Hart voor de Heuvelrug, dat wij overigens van harte ondersteunen. Daaromtrent nemen de onzekerheden langzamerhand wat af. Dat vinden wij een wenselijke ontwikkeling. Even goed zal er dit jaar nog heel wat moeten worden afgesproken met Soest en Zeist en moeten wij eerlijk zijn: aan die afname van onzekerheden hangt een flink, stevig prijskaartje. Daarbij is bijvoorbeeld ook het woningbouwprogramma van Vliegveld Soesterberg nog een punt van overleg. U kunt zich voorstellen dat wij dit project positief, maar met grote aandacht en nauwlettend zullen volgen.

Dan een laatste opmerking. Ook bij deze jaarrekening wordt het positieve resultaat voor € 0,00 toegevoegd aan de algemene reserve. Vorig jaar was dat ook al het geval. Statenleden met ambities, dat zeg ik dan maar even, kunnen beter verhuizen naar een andere provincie, zo lijkt het wel. In februari hebben we de geactualiseerde nota Reserves en voorzieningen vastgesteld. Er is dus niet echt een concrete onderbouwing bij het gevoel dat die reserves en voorzieningen wat minder ruim in hun jasje zouden kunnen zitten. Even goed willen wij dat graag nog een keer extern laten toetsen. Onze Rekenkamer heeft daarover eerder een prima rapportage uitgebracht. In een latere fase zullen wij met voorstellen komen, om dat bijvoorbeeld ten behoeve van het overdrachtsdocument voor de verkiezingen nog eens extern te laten toetsen, of laat ik het beter formuleren: in beeld te laten brengen. Ik denk dat dat een goede zaak zou zijn, waarbij wij allen weten dat al dan niet terecht die reserves en voorzieningen precies op de juiste omvang zitten.

Ik rond mijn bijdrage af met deze opmerking. Ik geef graag aan dat ook de fractie van de PvdA – we hebben het namelijk eerder gehoord – heel veel waardering heeft voor de wijze waarop deze enorme klus, die zo'n jaarrekening toch elk jaar weer is, is geklaard. Overigens kunnen wij instemmen met het statenvoorstel.

De heer GERMS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Leden van de Staten. De VVD-fractie is tevreden over het inzicht dat de jaarrekening 2013 biedt over het afgelopen jaar. Een jaarcyclus begint met de begroting, vervolgens een voorjaarsnota en in het najaar komt er nog een aantal begrotingswijzigingen. De VVD-fractie constateert dat het college van GS een consistent beheer heeft gevoerd en goed uitvoering heeft gegeven aan de beleidsafspraken die door de Staten met u gemaakt zijn. De verantwoording laat zien dat er op een groot aantal beleidsterreinen goede voortgang wordt geboekt. Er is helder inzicht gegeven in de diverse risico's die de provincie Utrecht loopt, waarbij onderdelen waarin de provincie grondposities heeft, extra scherp bewaakt moeten worden. In het bijzonder denkt de fractie van de VVD daarbij aan het project Hart voor de Heuvelrug. In de afgelopen week hebben wij nog een tussenrapportage gekregen. De VVD-fractie verwacht dat u daarover binnenkort met de gemeenten Soest en Zeist heldere afspraken maakt.

In de commissie voor de jaarrekening, zojuist ook gememoreerd, is met de accountant de rapportage doorgenomen. Daarnaast zijn met het college van GS heldere afspraken gemaakt over de aanbevelingen die de accountant heeft gedaan.

De jaarrekening over 2013 sluit met een positief saldo van € 3.800.000. Zoals de VVD-fractie er nu tegenaan kijkt, zijn wij het eens met de bestemming van het positieve saldo, zoals dat in het statenvoorstel is verwoord. De VVD-fractie kan instemmen met de andere voorgestelde zaken in het statenvoorstel, zoals het opheffen en instellen van diverse reserves en voorzieningen.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Voor een organisatie met een eigen vermogen van ongeveer € 440.000.000 is een positief of negatief saldo van een paar miljoen in de jaarrekening niet iets waaraan de gemiddelde kiezer veel aandacht zal besteden. Wat de kiezer op dit moment wel interesseert en wat hem wel bezighoudt, is natuurlijk het wereldkampioenschap voetbal. Bij mijn voorbereidingen daarop las ik een artikel over hoe de wereldsterren omgaan met hun geld. Naar onze begrippen smijten zij miljoenen over de balk. Eén auto, een Ferrari per jaar, is niets bijzonders. Soms een Bugatti er tussendoor. Ik heb zelfs gelezen over iemand die aan het einde van het jaar zijn dure auto gewoon weggaf aan een minder bedeelde teamgenoot. Dat is hun goed recht; het is

hun geld. Zij mogen met het geld smijten. Zij mogen het geld uitgeven aan dingen die zij leuk vinden. Eigenlijk moet ik zeggen dat dit een wereld is die wij gewoon niet kennen, een wereld van zo veel weelde, tenzij je provinciebestuurder bent.

Hoewel het niet jouw geld is en je het als goed huisvader zou behoren te beheren, mag je toch miljoenen aan leuke dingen voor de mensen uitgeven. Ik denk dat niemand van de hier aanwezigen zo veel geld van zichzelf zou uitgeven aan natuurontwikkeling. Geld uitgeven van een ander, van de gemeenschap, is natuurlijk toch iets anders dan wanneer het je eigen geld is. Het begrip 'goed huisvaderschap' is in de provincie ver gezocht. Onze voorvaderen hebben gedurende vele eeuwen de rijkdom van dit land opgebouwd door met land- en tuinbouw uit natuur waarde, geld, te creëren. Wij stoppen dat geld eigenlijk terug in de natuur.

De VOORZITTER: De heer Schaddelee heeft een verduidelijkende vraag aan u.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt. Hoor ik de heer IJssennagger nu met zoveel woorden zeggen dat de provincie met geld smijt en meer heeft uitgegeven dan bedacht was?

De heer IJSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik zeg is dat geld wordt uitgegeven aan zaken waaraan u het zelf niet zou uitgeven. Mag ik het zo samenvatten?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Dat is dan natuurlijk uw keuze. Dan maak je met elkaar de keuzes. Het zal u misschien plezieren te horen dat wij vorig jaar ongeveer vier Ferrari's hebben bespaard op mobiliteit. Daarvoor is € 4.000.000 minder uitgegeven.

De heer IJSENNAGGER (PVV): We hebben bij elkaar echter een reserve van, uit mijn hoofd gezegd, € 118.000.000 staan om in de natuur te stoppen. Dat is even een ander verhaal. Daar hebt u een heel mooi aantal Ferrari's voor.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Die dan weer minder goed zijn voor de natuur. Ik constateer dus met u dat wij hier niet aan geldverkwisting doen.

De heer IJSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat is denk ik het grote verschil tussen de ChristenUnie en de PVV, als het gaat om politieke verschillen. Kennelijk schamen wij ons er hier in de provincie nog steeds niet voor om geld aan dit soort projecten uit te geven. In een tijd van crisis, waarin vele burgers hun baan kwijt zijn geraakt, er nog steeds nieuwe voedselbanken worden geopend en bejaarden aan hun lot worden overgelaten. Dat alles onder het mom van: "Ja, maar dat is onze taak niet." Ik denk dat voor de gemiddelde burger de overheid één pot nat is. Die ziet gewoon dat er aan de ene kant heel veel wordt bezuinigd en dat er aan de andere kant geld wordt uitgegeven aan andere zaken. Ik zie de heer Schaddelee nu knikken. We zijn het eens.

Gedeputeerde Krol heeft in de commissie RGW gezegd dat wat hem betreft de aanleg van ecoducten en ecologische zones geen onderwerp van de coalitiebesprekingen in 2015 zullen zijn. Wat ons betreft zal dat juist een van de thema's zijn die wij aan de kiezer zullen voorleggen. Wij zullen aan de kiezer een oordeel vragen over de wijze waarop de provincie, ondanks de crisis, vele miljoenen aan – zoals door ons genoemd – linkse hobby's blijft uitgeven. Als de kiezer het wil, zullen deze onderwerpen wat ons betreft bij de coalitiebesprekingen in 2015 onderdeel van bespreking zijn.

Ten aanzien van het realisatieplan IGP Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg het volgende. Ik moet eerlijk zeggen dat wij niet helemaal begrijpen waarom dit besluit deel van de jaarrekening uitmaakt. We kunnen er kort over zijn. Voor ons staat als enige prioriteit dat de uitgaven aan het groen hoe dan ook terugverdiend zullen moeten worden met rode projecten. Wij willen niet verzanden in geneuzel over een discussie wanneer een rood-groenbalans positief of negatief is. Voor ons is die positief als er voldoende rood wordt ontwikkeld. In elk geval voldoende om de uitgaven in het groen terug te verdienen. Misschien kan de gedeputeerde of zijn plaatsvervanger ons uitleggen hoe die twee

uitgangspunten in dat programma, zijnde enerzijds de financiële vereffening en anderzijds de rood-groenbalans, mogelijk niet strijdig met elkaar kunnen zijn. Als ze wel strijdig zijn, welke prioriteit legt het college dan en welk uitgangspunt weegt dan het zwaarst? Daarop zouden wij graag een antwoord krijgen. Zo mogelijk zullen wij in elk geval op dit onderdeel het besluit niet steunen.

De VOORZITTER: Ik kijk even naar de heer Buiting om te vragen of hij nog behoefte heeft om namens zijn fractie te spreken. Dat is niet het geval. Dan geef ik nu het woord aan de heer Meijer.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De jaarrekening 2013 betekent opnieuw een jaar. We zijn nu drie jaar bezig. Het betekent ook dat het een beetje begint te kriebelen. Dit is namelijk waarschijnlijk de laatste jaarrekening die nog aan de orde komt voordat er statenverkiezingen zijn. Dat betekent dat je gaandeweg tot een soort balans komt. Nu weet ik wel dat de jaarrekening gaat over datgene wat in dat jaar is gebeurd. Het gaat echter natuurlijk ook over datgene wat je graag gezien had. Ik denk dat het toch van belang is dat we nu zo gaandeweg tot het opmaken van een balans komen en dat ons van het hart moet dat wij vinden – dat betekent dus ook dat het onvoldoende in deze jaarrekening zit – dat er een aantal verschuivingen moet plaatsvinden. Die verschuivingen zouden erover moeten gaan, bijvoorbeeld waar het gaat om de economische politiek, dat wij alle plannen rondom de Economic Board Utrecht en alles wat daarmee samenhangt, de Strategische Agenda, nu eens heel concreet richten op de mensen die recht hebben op onze steun: de mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, de lager opgeleiden, de kleine ondernemers. Juist diegenen waarover wij verbaal veel gezegd hebben en waarvan wij nog steeds, gelet op het verloop van de laatste MME-vergadering, moeten vaststellen dat het aantal concrete en tastbare maatregelen met resultaat nog uitblijft.

Wij hadden ook graag in deze jaarrekening gezien dat de investeringen met betrekking tot duurzaamheid in het OV en de duurzame inzetbaarheid van het OV, vooral manifest en duidelijk zichtbaar zouden zijn. Wij vinden dat dit nog in onvoldoende mate aan de orde is. Uiteraard kunnen we het nog hebben over biodiversiteit en over nog vele andere onderwerpen, zoals de manier waarop binnenstedelijk bouwen wordt ingevuld en de manier waarop ook in de gemeenten de behoefte aan betaalbare woningen daardoor wordt bediend. Alles bij elkaar moeten wij echter zeggen dat deze jaarrekening nog een aanzienlijk aantal wensen overlaat en dat het nu tijd wordt om die veranderingen daarin aan de orde te stellen. Dat de SP een samenwerkingspartij is die ook samen met anderen wil proberen om die veranderingen teweeg te brengen, is in de afgelopen weken duidelijk geworden in de diverse gemeenten – Utrecht, Nieuwegein en nog vele andere plaatsen – waarin de SP inmiddels tot lokale colleges is toegetreden. Wij hopen ook hier in deze Staten de beweging te kunnen maken op deze belangrijke punten.

Wat betreft het OV, dat ons zeer aan het hart gaat, heb ik twee moties bij mij, die ik wil indienen. De eerste motie gaat over het gebleken € 2.000.000 voordeel aan het OV-project Vathorst. Wij vinden het van groot belang om hier op dit moment uit te spreken dat wij willen dat die € 2.000.000 ook binnen het OV-budget blijft. De tweede motie gaat erover dat de tariefacties in het OV zijn afgeschaft en ook niet meer voorkomen in de reserves, zoals blijkt uit de jaarrekening. Dat er op dit moment klaarblijkelijk geen plannen zijn om die tariefacties opnieuw van de grond te trekken, vinden wij bijzonder spijtig en onontbeerlijk voor een verantwoorde inkleding van het OV. Daarom zullen wij hier met een motie vragen om deze tariefacties alsnog weer op te voeren.

Motie M12 (SP): OV-tariefacties nodig!

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 2 juni 2014;

constaterende:

dat bijkens de jaarrekening en productenrekening 2013 OV-tariefacties zijn komen te vervallen;

overwegende:

- *dat OV-tariefacties bijdragen tot de noodzakelijke versterking van het OV in de Provincie Utrecht;*

- dat het welslagen van dergelijke acties niet slechts de verantwoordelijkheid is van de vervoerder, maar ook van de OV-Autoriteit;

dragen het college op:

in samenspraak met betrokken belangenorganisaties voorstellen voor nieuwe OV-tariefacties in 2015 te ontwikkelen en deze acties, voorzien van een passend dekkingsvoorstel, in de komende Voorjaarsnota op te nemen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie M13 (SP): behoud 2 miljoen voordeel OV-Vathorst voor OV!

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 2 juni 2014;

constaterende:

dat blijktens het Definitief Bestedingsplan BDU 2014 € 2.000.000 is overgehouden bij OV-Vathorst;

overwegende:

- dat het OV in de toekomst financieel onder grote druk zal komen te staan;
- dat aldus vrijgekomen middelen derhalve voor het OV behouden moeten blijven;

dragen het college op:

de bij OV-Vathorst vrijgekomen € 2.000.000 ten behoeve van een frequenter rijdend en bereikbaarere OV te herbestemmen en deze herbestemming in de komende Voorjaarsnota op te nemen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties M12 en M13 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. De moties kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! De jaarrekening is een moment om terug te kijken op hetgeen in het voorgaande jaar is gerealiseerd. Daarnaast vraagt de bespreking van de jaarrekening om een technisch inhoudelijke beoordeling. Ik probeer die beide zaken te verweven in onze bijdrage.

2013 is inmiddels al weer vijf maanden voorbij. Het terugkijken wordt dus al snel een algemeen verhaal over hoe goed GS zijn werk doet. Ik zal dat slechts kort doen, maar ik wil er wel even bij stilstaan. Wanneer je het coalitieprogramma leest, kun je constateren dat het beleid dat daarin is uitgestippeld voor het grootste deel nu daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Dat is positief. Wanneer D66 de jaarrekening over de jaren heen bekijkt, is een voortgaande lijn van verbeteringen te zien: beter inzicht in de reserves, beter inzicht in de risico's en bovenal een duidelijke verbetering in de indicatoren. Complimenten voor deze verbeteringen zijn op hun plaats.

Is er dan niets aan te merken op de jaarrekening? Jawel. Ik noemde al dat het coalitiebeleid goed wordt uitgevoerd. Het is echter nog niet uitgevoerd. Het blijft D66 verwonderen dat GS in de jaarrekening niet op alle portefeuilles spreekt over wat wel is voorgenomen, maar nog niet goed van de grond komt. Dat verdient extra aandacht. Het valt daarnaast op dat het moeilijk blijft om alle plannen tot uitvoering te brengen. Zoals elk jaar blijkt in de jaarrekening dat budgetten in behoorlijk grote mate moeten worden doorgeschoven naar verdere jaren en dat reserves verder toenemen. Uiteraard zijn daarvoor vaak oorzaken te vinden. Het gaat er wat D66 betreft echter niet om de oorzaken te vinden voor wat niet lukt. Het doel moet zijn het realiseren van wat wel mogelijk is. Dat is wat ons betreft de grote opgave voor de komende jaren: het daadwerkelijk realiseren van het gewenste beleid. Nu onze provinciale organisatie vernieuwing zo goed als gerealiseerd is, moet daarop, wat D66 betreft, de focus liggen. Van beleidsvorming moet de provincie zich meer gaan richten op de uitvoering. De

jaarrekening van 2014 mag wat D66 betreft laten zien dat de uitvoering van het gewenste beleid goed op gang is gekomen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het is goed om af en toe eens verantwoording af te leggen. Dat geldt natuurlijk ook voor ons college en voor de provincie. Dat is geslaagd met een prachtig boekwerk. Ik bouw mijn betoog op uit twee punten: complimenten en enkele aandachtspunten.

We beginnen met de complimenten. Er is in 2013 ontzettend veel gedaan. Daarvan wordt op een heldere, goede en transparante manier verslag gedaan in deze jaarrekening. Complimenten aan de gedeputeerde en aan het hele college voor het werk dat daarin is gestoken. Ook complimenten aan de medewerkers.

We zijn ontzettend druk geweest in 2013. Niet alleen als statenleden en als gedeputeerden, maar kennelijk ook als organisatie. Toch knaagt er echter iets. Je bent heel druk geweest, maar waar ben je dan druk voor? Je zou als collegepartijen toch verwachten dat je druk bent geweest met het beïnvloeden van beleid, dat je iets voor elkaar hebt gekregen, dat je de wereld een beetje mooier hebt gemaakt of wat groener of blauwer of roder of welke kleur je maar wilt. Dan kom je op pagina 14 en dan staat daar een overzichtje over de intensiveringen en de ombuigingen in het kader van het coalitieprogramma. Er was een voornemen om € 6.000.000 extra uit te trekken. Dat is dan niet gelukt. Dan denk ik: "Wat is daar gebeurd? Hoe is dat gegaan?" Ik ben wel benieuwd naar een korte reactie daarop van de gedeputeerde.

Iets anders waarop ik wil inzoomen in het kader van de aandachtspunten is het punt duurzaamheid. In deze jaarrekening kun je nergens terugvinden wat we vorig jaar nu eigenlijk hebben gepresteerd op het gebied van duurzaamheid. Er staat een heel kort stukje tekst over Utrecht 2020 – 2040 en daaruit blijkt dat het allemaal nog wat vertraagd is. Verder is het inzicht nul. Ik ben benieuwd of daaraan in de volgende jaren iets gedaan kan worden en of dat op de een of andere manier kort weergegeven zou kunnen worden in de jaarrekening.

De PVV noemde net nog wat zorgen op het gebied van de zorg, zoals de bezuinigingen op ouderen en dergelijke. Ook de SP noemde dat punt. Ik waardeer dat. Ik deel de zorgen van de PVV en SP ook wel. Misschien moeten we maar eens nadenken over de mogelijkheden om daarvoor in de toekomst geld uit te trekken.

De ChristenUnie is tevreden. We hebben nog wat aandachtspunten; met name het punt over duurzaamheid. Daar ben ik nieuwsgierig naar.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Zoals gebruikelijk, maar niet minder gemeend, begin ik met onze dank aan de medewerkers, de accountant en natuurlijk ook het college voor het vele werk dat verzet is en dat altijd weer komt kijken bij het opstellen van een jaarrekening, zeker in de verbeterde versie die wij nu hebben.

De jaarrekening behoort tot de meest belangrijke documenten van elke organisatie en ook van onze provincie. Hierlangs wordt verantwoording afgelegd en tegelijkertijd het financiële peil gemeten. Soms leidt dit tot stevige debatten, maar als alles op orde is, worden er over het algemeen weinig woorden aan besteed. Ik denk dat de jaarrekening die voor ons ligt een beetje tot deze categorie gerekend kan worden. Het financiële beleid is op orde. Het is op orde doordat het inzichtelijk is. Er wordt op transparante wijze verantwoording afgelegd en de afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn beperkt en ook toegelicht. Er is een klein positief resultaat. Daaruit blijkt wat ons betreft ook maar weer dat het behoedzaam financieel beleid loont dat in 2011 is ingezet. Het slechte economische weer heeft ook zeker zijn sporen achtergelaten in de provincie en in het beleid van de provincie, maar koerswijzigingen bleken niet nodig.

Dat het financieel beleid op orde is, is minimaal een eis die wij aan het openbaar bestuur moeten en mogen stellen. Dat is echter nog niet altijd zo vanzelfsprekend als wel eens wordt gedacht. Ik heb de besprekingen van de jaarrekeningen van de afgelopen tien jaar er nog maar eens bij gehaald. Ik herinnerde mij bijvoorbeeld niet meer dat in de periode 2003 – 2007 de jaarrekening werd behandeld

na de voorjaarsnota. Heel erg handig, zo leek dat mij toen. Het riep toen in elk geval ook allerlei vragen op. In 2005 werd al gestart met het actieplan Financieel beheer. Dat gaf aan dat er een groot besef was dat er zaken veranderd moesten worden. Er was echter meer loos. In 2005 werd er ruim € 60.000.000 minder uitgegeven dan begroot. Een euvel dat nog vele jaren doorging. Elk jaar, tot ongeveer 2010, 2011. Het kwam erop neer dat 25% van de begroting niet gerealiseerd werd. Het was een begrotingspolitiek, waarbij de ogen steeds groter waren dan de maag. Daarin is verandering gebracht. Niet alleen door GroenLinks natuurlijk, maar door alle partijen. Ik denk dat dit heel goed is. Het kan niet meer gebeuren, zoals in 2006 – ik grijp dan terug, maar het was wel een leuk voorval –, toen voor een plan was uitgegaan van € 26.000.000 bij de gewijzigde begroting in november van dat jaar tot € 32.000.000 opgehoogd. Het was dus eerst € 26.000.000 en toen kwam er nog € 6.000.000 bij. Dat moest namelijk echt per se. Een paar maanden later bleek echter dat er slechts € 5.000.000 was uitgegeven. Dit soort gedoe ligt gelukkig achter ons. Dat ligt ook achter ons in de organisatie, bij het beheer van de middelen; er zijn grote stappen gezet in het monitoren van onze uitgaven. Al merkte de accountant terecht op dat het proces nog niet gereed is, we zijn een eind verder. De invoering van het zogeheten Key Control Dashboard – je kunt je daarbij van alles voorstellen – is echter nog niet gereed. De volgende stap is in aantocht. Wij worden daarvan graag op de hoogte gehouden.

Een derde punt, naast betrouwbaarheid van de geleverde informatie en de kwaliteit van planning en begroting, was en is de leesbaarheid en inzichtelijkheid. Sommigen hebben daar al naar verwezen. Ook hier zijn enorme stappen gezet. Daarmee is de controlerende taak van deze Staten ook beter geborgd. In de komende jaren blijft er natuurlijk een discussie over de indicatoren, maar het financiële deel is aanzienlijk leesbaarder en betrouwbaarder geworden. Al blijft er veel techniek bij kijken; een ieder kan daarmee toch in wezen wel uit de voeten.

Alles overziend constateren wij dat er in de afgelopen jaren duidelijk vooruitgang is geboekt op het vlak van betrouwbaarheid van informatie op de inzichtelijkheid en op de kwaliteit van plannen en planning. Laat ik helder zijn: GroenLinks is niet gelukkig met de economische crisis en is niet gelukkig met de enorme bezuinigingen die in de afgelopen jaren ook door de provincie moesten worden uitgevoerd. Zij is echter wel gelukkig met de behoedzame en inzichtelijke wijze waarop het college de financiën bestiert. Wij kunnen dan ook instemmen met het statenvoorstel, met de veronderstelling dat het college de aanbevelingen van de subcommissie overneemt.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De jaarrekening. Op zich met een positief resultaat. Daar zijn we blij mee. Er gebeurt veel, maar volgens het bericht in het AD van afgelopen vrijdag blijkt wel datgene wat de ambtelijke organisatie wil. "De ambtelijke organisatie lapt regels aan haar laars", kopt een artikel weer. Dat baart ons grote zorgen. Als we dan kijken naar de jaarrekening, zien we misschien wel een verband, want in de jaarrekening is sprake van onderbesteding op een aantal dossiers. Is er naar de mening van het college een causaal verband tussen dat artikel in de krant en de onderbesteding? Als het bericht niet op waarheid berust, wat gaat het college dan doen om ervoor te zorgen dat dit artikel gepareerd wordt? We staan er namelijk niet best op, bezien vanuit de bril van de inwoners.

Het valt op dat de primitieve begroting en de jaarrekening beter op elkaar aansluiten dan de gewijzigde begroting en de jaarrekening. Enerzijds eerst € 6.000.000. Dan gaan we terug naar € 1.000.000 in de min en vervolgens houden we € 4.000.000 over. Heeft het college onderzocht wat hiervan de oorzaak is? Wat zijn de mogelijke leerpunten die wij hieruit kunnen halen?

Het risico Hart van de Heuvelrug. Jammer dat gedeputeerde Krol er niet is, want hij heeft ons wel verbaasd. Schijnbaar voelde de gedeputeerde nattigheid na onze vragen over de kwantificatie van de risico's. De memo die vorige week tot ons kwam gaf in elk geval al een groter risico dan in de jaarrekening opgenomen is. We vragen ons af of de vaststelling van de mastergrondexploitatie in januari van dit jaar dan nog te laat is om het in de jaarrekening 2013 op te nemen. Daar zit nog wel een paar maanden tussen. In de memo schrijft gedeputeerde Krol dat het commentaar nog niet verwerkt was na vaststelling van de grondexploitatie. Naar onze mening wordt commentaar echter voor de

vaststelling gegeven en wordt men als partijen geacht na de vaststelling geen commentaar meer te hebben op de vaststelling van de grondexploitatie. Dat is in elk geval een vraag: hoe zit het met de volgorde in het proces en waarom zitten er in de jaarrekening nog gegevens over 2013, terwijl in januari de gegevens 2014 al bekend waren?

Daarnaast is de recente besluitvorming van de gemeenten Zeist en Soest ook nog een fors punt van aandacht. Dan hebben we het nog niet eens over de rentetikker die in de provinciale begroting is verwerkt. Het lijkt daardoor misschien nog wel een budgettair neutraal project te worden, maar feitelijk is het dus al verliesgevend. Hoe langer het loopt in de tijd, hoe verder dat gaat. Dan gaan we er ook nog eens vanuit dat de risico's hierbij eigenlijk berekend zijn op een maximale uitnutting van de rode projecten. Dat is in de huidige tijd maar zeer de vraag. Wat ons betreft is het dus echt een zorgendossier waarvan wij voorlopig nog niet af zijn.

In het voorstel van het college worden de benodigde gelden voor die rentetikker met name verkregen door een toevoeging aan het IGP (Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma). We hebben ernaar gekeken. Ik begrijp de opmerkingen van de PVV, maar het is wel staand beleid van dit moment. Dan moet je geld wel fourneren, los van het feit of we daarmee wel of niet gelukkig zijn. We gaan daarin procedureel mee, maar zullen daaraan bij het beleid over 2015 bij de voorjaarsnota straks nog weer aandacht besteden.

In de jaarrekening, op pagina 70, geeft u aan de huuropbrengsten toe te willen voegen aan de reserve huisvesting. Nu lijkt het op zich heel logisch, maar volgens mij is de reserve huisvesting hierbij ooit berekend op basis van de benodigde reserve, op basis van de kapitaallasten van de investering. Als die reserve eenmaal berekend is en de kapitaallasten veranderen niet – dat zou niet moeten kunnen, want je hebt de investering gedaan en die wordt over een termijn x afgeschreven plus de rente –, dan zou die reserve voldoende moeten zijn om die kapitaallasten voor de lange termijn te dekken. We hadden geen begroting gemaakt van de extra huuropbrengsten. Waarom wordt die dan wel aan de reserve toegevoegd? Waarom gaat die niet gewoon de algemene middelen in en kunnen wij daarmee goede dingen doen? Biedt dat niet ruimte in een begroting die er niet hoort te zijn?

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen zien wij in het verloop van de voorziening Beheer en onderhoud wegen een enorme toevoeging. Op dit moment is er een stand van € 4.000.000. Die gaat naar 2016 toe naar een stand van € 10.000.000. Dan zie je wel dat de kosten en de uitgaven redelijk in evenwicht zijn en dat we de reserves aan het plussen zijn, of de voorzieningen aan het plussen zijn. De vraag aan het college is: liggen er voor na 2016 zulke kostenposten in het verschiet dat dit noodzakelijk is? Of is dit weer iets dat niet helemaal nodig is?

Verder gaan we ervan uit dat de aanbevelingen van de accountant, zoals deze zijn aangegeven, keurig hun plek krijgen. Wij wensen het college en ons allen veel wijsheid en zegen toe bij het werk daaraan.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus heeft niet zo veel opmerkingen over de jaarrekening in zijn algemeenheid. In elk geval sluiten wij ons aan bij alle complimenten die al uitgesproken zijn. Het is altijd een hele klus om zoiets toch weer op te stellen. Als je het in een boekvorm gaat brengen, is er al een heleboel aan voorafgegaan. Daar zit juist het meeste werk in. Dat wil ik nog wel even opgemerkt hebben.

Het enige waarover ik nog iets wil zeggen of dat ik nog wil meegeven, is het volgende. Misschien zou ik het toch wel plezierig vinden als de gedeputeerde hierop een reactie geeft. Het is dus niet echt een vraag, maar het zou fijn zijn als u toch een reactie geeft. Dat is het onderwerp water. Daarover maken wij ons toch wel behoorlijk zorgen. Het is elke keer onverwachts als er overstromingen zijn. Vorige week regende het drie dagen. Dan is het wel Overijssel, maar het geeft toch maar aan hoe snel en hoe onverwachts het kan gebeuren. Dan treedt toch opeens zo'n rivier, ook geheten de Vecht – een andere Vecht – volledig buiten haar oevers. Vorig jaar is het onverwacht gebeurd in Groningen en Friesland. Toen stond daar land weer gedeeltelijk onder water. Ik krijg een beetje het idee dat de ernst daarvan niet helemaal wordt ingezien. U zult zeggen: "We zien de ernst ervan zeker in", maar toch vinden er elke keer weer onverwachtse overstromingen plaats. Ik heb het al eerder gezegd, ook in de commissies. Ik zou ervoor willen pleiten toch een extra budget op te nemen in de voorjaarsnota. De voorjaarsnota is natuurlijk eigenlijk al klaar, maar ik zou willen benadrukken een extra budget in de

begrotingen mee te nemen voor onvoorziene zaken. Daaraan schort het in onze beleving toch wel. De reserves voor eventuele calamiteiten op het gebied van overstromingen door water zijn er te weinig. Daardoor komt de veiligheid in gevaar.

De VOORZITTER: Na dit laatste schot voor de boeg is het woord aan de gedeputeerde, de heer Van Lunteren.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst dank voor alle complimenten voor het geleverde werk. Dus niet voor de inhoud van het werk, maar voor het geleverde werk. Die complimenten breng ik via u graag over naar de mensen achter in de zaal, in het bijzonder aan Peter Jelsma, voor wie het de laatste keer is geweest dat hij zijn medewerking heeft verleend aan de jaarrekening. Dank voor al het werk dat je in de afgelopen jaren hebt gedaan om te helpen de financiën goed inzichtelijk en op orde te maken. Ik denk dat deze complimenten jou zeker toekomen.

Ik vond het wel aardig dat de voorzitter dat aanhaalde: ook dank aan de subcommissie. Het is misschien wel aardig om dat niet alleen in zo'n subcommissie te zeggen: ook ik ervaar dat inderdaad als een plek waar wij goed met elkaar kunnen spreken op basis van techniek; even weg uit de politieke hectiek waarin wij hier natuurlijk altijd uiteindelijk komen te spreken. In dat kader zie ik graag dat wij de opmerking van de heer De Kruijf over het nog eens kijken naar de reserves, nog eens in die commissie kunnen bespreken naar aanleiding van de vraag hoe wij dat zouden kunnen vormgeven.

Ik stel voor de vragen te beantwoorden en te reageren op de opmerkingen.

De heer De Kruijf heeft onder meer aangegeven de onderbouwing van de verschillen nadrukkelijk te willen doen weergeven. Dat kwam ook uit de hoek van D66 voorbij. Ik heb u dat toegezegd. Ook heb ik meegegeven dat de Staten – dat is namelijk uw taak – dit expliciet neerleggen bij de accountant. Van onze kant zeg ik toe dat wij er scherp op zullen zijn bij de opstelling van deze jaarrekening en dat wij daarvoor aanvullend aandacht hebben. Ik denk echter dat het ook helpt om dit via de subcommissie bij de accountant nog een keer expliciet als toetsingscriterium mee te geven, omdat dat ook iets is dat ons dan alert houdt in de P&C-cyclus.

Over de omvang van de reserves heb ik het al gehad.

De afspraak in het kader van Hart van de Heuvelrug. Een aantal van u komt daarop terug. Een aantal van u gaf aan, de VVD als eerste, dat u die afspraken tegemoet ziet. In de loop van dit jaar moet dat inderdaad helder worden. Ik ga ervan uit dat wij dat in principe moeten kunnen verwerken zo rond de begroting of dat wij daarop in elk geval voor het einde van het jaar zicht hebben. Ik weet dat dit het streven is van de gedeputeerde die daarmee binnen ons college belast is. Het blijft echter wel een traject waarin wij ook met andere partijen te maken hebben.

De PVV geeft daarover nadrukkelijk nog een keer bij aan dat op het moment dat je eraan bezig bent, er dan voldoende oog voor is om dat geld terug te verdienen. Dat is in principe het uitgangspunt geweest bij al onze gesprekken. Bij een aantal van die gesprekken ben ik als portefeuillehouder Financiën betrokken geweest. Ik heb ook bij de gemeente aangegeven dat op het moment dat wij niet in staat zijn het langs andere wegen te vinden, dat het dan betekent dat wij gaan zoeken in de omvang van het programma. Onder andere is daarbij de discussie voortgekomen over de verdiepte ligging van de N237, waarna de gemeenten hebben aangegeven dat zij de bereidheid hebben om hun medewerking te verlenen.

De insteek die wij de hele tijd hebben gekozen, is dat wat ons betreft uiteindelijk budgetneutraal moet zijn op de manier zoals wij het nu met elkaar hebben voorliggen. Dat betekent – het college ziet het als een taakstellende opdracht – dat op het moment dat wij niet in staat zijn middelen terug te vinden, wij die zullen halen uit andere dingen die te maken hebben met dit project. Dat is de insteek zoals wij die altijd hebben gehad en dat is de insteek die wij zullen blijven houden. Daarbij moet ik aangeven dat wij er met drie verschillende partijen in zitten; dat is wel de realiteit waarmee wij in dit project te maken hebben. In de onderhandelingen zullen we altijd afhankelijk zijn van die andere partijen waarmee wij hebben te maken. Ik knoop de opmerking echter goed in de oren dat van de PVV hoe dan ook alles geoorloofd is om middelen terug te verdienen. Althans, zo heb ik u toch goed verstaan? U antwoordt en bevestigt dit met uw knik.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb al eerder aangegeven dat wij positief staan in dit project. Het is een mooi project. Absoluut. Het is dan ook het streven om daar qua inkomsten en uitgaven goed uit te komen. Om daarbij echter alles acceptabel te maken, gaat mij echt te ver. Ik heb zelf het woningbouwprogramma voor het vliegveld Soesterberg genoemd. Wij zullen daarover nog zeker met u of met uw collega in debat gaan. Allemaal vrije kavels is misschien wel het middel om er in elk geval goed uit te komen, maar het zou niet onze keus zijn. Ik meld het maar even.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Om die reden wil ik het graag even helder hebben. Het ging mij er even om wat de PVV op dat punt heeft gezegd. Daarom zei ik ook dat ik constateer dat dit voor de PVV het uitgangspunt is. Ik heb niet gezegd dat per definitie alles in het werk moet worden gesteld om iets te bereiken. Dat kan ook niet, want u hebt een programma vastgesteld en ik zal daarmee bij u moeten terugkomen. Het was meer een constatering ten aanzien van de inbreng van de PVV en die is door de PVV bevestigd.

Van de SP is er het verzoek middels moties om de middelen voor het OV-project Vathorst binnen het openbaar vervoer te houden en datzelfde voor de tariefacties en die dan alsnog uit te voeren. Voor de eerste motie geldt dat mijn advies zou zijn om dit in zijn totaliteit te betrekken bij de afwegingen die straks in het Strategisch Mobiliteitsplan worden gemaakt. Daar komen uiteindelijk alle middelen terug. Deze middelen blijven we dus aanhouden voor mobiliteit. Deze gelden in algemene zin nu voor de dekking van het Strategisch Mobiliteitsplan, althans daar worden alle middelen opnieuw verdeeld. Daar hoort deze discussie thuis. Als het nu een discussie was die ik over vijf jaar pas met u ga voeren, maar dat is niet zo. Het is een discussie waarover wij in principe in de volgende statenvergadering gesprekken voeren. Ik vind dat in de totale afweging van hoe de middelen straks geormerkt worden, dit eigenlijk daar iets meer thuishoort dan bij de jaarrekening. Daarom raad ik deze motie af. Ik vind dat het debat daar gevoerd moet worden.

De tariefacties zitten iets anders in elkaar. Overigens geldt daarvoor wel dat ook die middelen terugvloeien in het geheel, maar daar zit een nog wat meer inhoudelijke afweging bij van hoe wij gekomen zijn tot het stoppen van de tariefacties. Dat heeft te maken met dat wij hebben gezien hoe de tariefacties door de jaren heen hebben uitgepakt. Eigenlijk heeft elke actie die wij hebben opgezet, weinig effect gehad, buiten het feit dat het effect had voor de vervoerder die inderdaad kaartjes uitdeelde, waarvan relatief weinig gebruik werd gemaakt. Als ik de motie zo mag zien dat u verzoekt om met die middelen die daarmee gemoeid zijn nog een keer goed te kijken hoe wij met het gebruik van de OV-chipkaart en dergelijke omgaan en dan dus meer het vervoer van bus of trein. Dat is namelijk een vraagstuk dat wel heel lastig is. Ik kan u overigens niet toezeggen dat ik dat dan ook meteen dit jaar voor u oplos met deze middelen. Daar zou ik echter een slag kunnen maken om daar iets te doen, omdat er op dat deel wel degelijk een probleem zit. Totnogtoe zijn wij daar niet uitgekomen. Daar kan ik iets mee. Dat zit dus niet in de tariefacties, maar meer in hoe je met het tarief omgaat, doorlopend van bus op trein. Daar is winst te behalen. Daarmee zou ik iets kunnen. Als ik de motie dus op die manier moet lezen, kan ik er iets mee doen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! We luisteren goed naar de opmerking van de gedeputeerde. Wij knopen ons ook goed in de oren wat hij zegt over het gebruik van verschillende middelen van het openbaar vervoer en het op elkaar afstemmen daarvan. Wat betreft de tariefacties het volgende. Wat natuurlijk erg speelt is dat wij bezorgd zijn als je naar de lange termijn kijkt. Ook datgene wat tot dusver tot ons komt uit het concept Mobiliteitsplan, voor zover wij dat nu kunnen beoordelen, lijkt het erop dat er een zekere beweging gaat ontstaan naar wat ze noemen de dikke lijnen structuur. Met andere woorden: op rendabele lijnen wordt volop ingezet en de bus gaat uit de wijk verdwijnen en wordt vervangen door de regiotaxi enzovoort. Dat is een algemene beweging waarover wij zeer bezorgd zijn. Wij vinden het van belang dat het openbaar vervoer, ook in de wijken, beschikbaar blijft.

De vraag aan de gedeputeerde is als volgt. Die tariefactie is natuurlijk niet zomaar wat: twee halen één betalen. Die tariefactie dient ertoe om de mensen in de wijken te betrekken bij het openbaar vervoer en het busvervoer. U heeft gezegd, ook in de commissie MME, waarin dit onderwerp ook aan de orde is geweest, dat wat u betreft Connexxion aan 'lead' was en dat Connexxion er niet in is geslaagd om

goede voorstellen te doen. Ik kan mij echter voorstellen, als u met andere partijen, bijvoorbeeld belangenorganisaties Rook of Rover, enzovoort, waarmee u ook wel vaker om de tafel zit, zou proberen uit te werken wat er gedaan kan worden aan de tariefacties, wellicht gestoeld op een wat andere leest dan tot dusver, dat het dan mogelijk zou moeten zijn om dat te proberen. In die zin is die motie bedoeld als een intentie om alles uit de kast te halen om ervoor te zorgen dat er in elk geval maximaal gebruik van het OV mogelijk blijft. Is dat toch voor u niet een aanknopingspunt om daarin bruggetje te vinden om te kijken wat we kunnen doen, ook binnen het kader van het concept van het Mobiliteitsplan.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik lastig, want dan gaan we hier nu dus namelijk echt een inhoudelijke discussie invliegen. Dan gaan we hier echt een debat voeren over de insteek van hoe je met mobiliteit omgaat. Ik constateer echter dat wij hier diverse jaren achtereen tariefacties hebben gehad, dat wij er met die tariefacties niet in geslaagd zijn om iets te bereiken. Dat is de reden dat op dit moment de middelen vrijvallen. Dat is de discussie die nu aan de orde is. Het gaat om de bestedingen en hoe er met het geld is omgegaan. Daarvan geef ik aan dat een van de dingen die ik daarin zie de wijze is waarop tarieven nu niet op elkaar aansluiten. Althans, daar zie ik een leemte. Als u zegt er nog eens naar te kijken, dan hoeft er geen passend dekkingsvoorstel te komen. Die middelen zijn er gewoon. Dan vraagt u eigenlijk om daar nog eens goed naar te kijken. Dat wil ik met alle plezier doen. Dat is ook wat van het merendeel van de reizigersorganisaties komt. Natuurlijk hebben ze het liefst dat het tarief omlaag gaat, maar de belangrijkste vraag die zij elk jaar meegeven, is: zorg er nu voor dat de structuren goed op elkaar aansluiten en dat de reiziger daarvan zo min mogelijk overlast ervaart. Dat zijn meestal de vragen die mij bereiken. Mij bereiken minder de vragen over de tarieven. Natuurlijk wil iedereen het graag zo goedkoop mogelijk. Dat geldt ook voor mensen met een auto; zij willen ook het liefst zo min mogelijk betalen voor benzine. Degene die een fiets wil kopen, wil die ook zo goedkoop mogelijk hebben. Je weet alleen dat je voor € 25 meestal iets anders in je handen hebt dan een vrijwillig afgestane fiets. Zo goedkoop mogelijk is niet primair hetgeen wat ik op dit moment vanuit de reizigersorganisaties hoor.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan hierover niet een heel lange discussie voeren. Ik noteer dat de gedeputeerde aangeeft dat hij iets wil doen aan de overstapsituatie, bijvoorbeeld van trein naar bus. Dat zie ik als grote winst. Het punt blijft echter. In die zin is het natuurlijk een beetje flauw om te zeggen dat iedereen altijd zo goedkoop mogelijk uit wil zijn en dat de busrijder ook zo goedkoop mogelijk uit wil zijn. Het gaat eigenlijk om de existentie van een vorm van vervoer die voor iedereen is en voor ons allemaal en die dus voor iedereen toegankelijk en betaalbaar moet blijven. Dat is natuurlijk geen kattenpis. Dat is een serieus probleem dat op allerlei mogelijke manieren onder druk komt te staan. Wij zullen ons beraden over de reactie van de gedeputeerde. Ik kom daarop eventueel in de tweede termijn terug.

De VOORZITTER: Gedeputeerde, vervolgt u uw eigen betoog.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan komen we bij D66, die ook de onderbouwing van de verschillen aanroerde. Daarop heb ik antwoord gegeven. Dan was er de opdracht van beleid naar uitvoering. Ik wil dit punt graag samen pakken met het artikel in het AD waaraan de SGP refereerde. Dit is in principe precies de lijn die op dit moment wordt ingezet. Het thema dat in de ambtelijke organisatie zit, buiten beter presteren, houdt in ervoor te zorgen dat wij juist die uitvoering meer centraal zetten. Ik heb daarover ook al een keer eerder in dit verband gezegd dat wij daarbij uiteindelijk de Staten nodig hebben. Op het moment dat wij hier namelijk elke keer opnieuw discussies over beleid willen voeren, dan wordt het elke keer heel lastig om aan de uitvoering toe te komen. Er zit wel een wisselwerking in die wij daarin met elkaar zullen moeten vinden. Dat betekent dus ook dat je misschien van tijd tot tijd als Staten op sommige punten moet durven iets los te laten. Als je namelijk versnelling wilt, dan is dat wel gemakkelijker te bereiken op het moment dat je niet elke keer de hele cyclus van twaalf weken, waarin je snel zit, in moet, met alle voorbereidingen die daarvoor nodig zijn, voordat iets uiteindelijk hier landt. Dat is een handschoen die dit college graag oppakt, maar wel samen met u.

Op een bijeenkomst werd ik geconfronteerd met het artikel in het AD. Ik had het hele artikel nog niet meegekregen. Ik had zoiets van: wat is dit? Waarop is dit gebaseerd? Het blijkt gebaseerd te zijn op een notitie die u al behandeld hebt in de commissie BEM, waarin staat dat een aantal dingen niet helemaal zijn gegaan zoals wij hadden gewild in het kader van het asbestdebat. Wij hebben gezegd dat wij een aantal dingen scherper onder de loep nemen en wij kijken hoe een aantal dingen lopen. Wij hebben daar risico's geïnventariseerd. Die hebben wij opgeschreven. Daar is het een en ander uitgelicht. Dan kunt u mij vragen wat ik daar als GS aan kan doen. Dit overkomt ons vaker. Iemand die schrijft, heeft de vrijheid te schrijven wat hij of zij wil. Daaraan kan ik niets doen. Er is ooit een burgemeester geweest die geprobeerd heeft een hele oplage uit de ... Dat gaat meestal niet zo goed. Dat was niet de insteek van hoe ik het wilde doen. Dit zijn toch van die dingen die helaas gebeuren. Daarmee heb ik te leven. Ik herken mij dus ook niet in dit beeld. Het is misschien wel goed om dat ook naar de medewerkers toe, zoals ze hier zitten, te zeggen dat ik juist heel erg erken dat wij een organisatie hebben waarmee wij ongelooflijk goed kunnen schakelen, waarbij we dingen echt voor elkaar weten te krijgen en waarin wij echt verschil maken op een aantal dossiers. Kijk bijvoorbeeld naar het dossier Kantoren. Volgens mij is dat een voorbeeld dat ik hier heb uitgesproken en heb ik gezegd hoe ik juist heel veel plezier heb gehad aan hoe de organisatie mij op een aantal zaken scherp heeft weten te houden, als je daarin een nieuwe koers aan het zoeken bent. Altijd echter vanuit de gedachte dat de politiek het primaat heeft. Althans, de politiek heeft die lijn voor ogen en die lijn ondersteunen wij. Dat betekent dat je in je organisatie altijd scherp moet blijven. Dat hebben we ook in die notitie neergelegd, namelijk dat je dat voor ogen moet blijven houden en dat de dingen die je afspreekt, inderdaad gebeuren. Ik geef u op een briefje dat in welke organisatie u zelf ook werkt, er altijd delen in de organisatie zijn die misschien net weer dingen anders uitleggen dan hoe het is. Om nu te zeggen dat wij hier, als wij aan het einde van de rit zitten, 675 mensen hebben die exact datgene aan het doen zijn wat het college en u willen: dat gaat niet gebeuren. Ik denk dat het misschien ook goed is dat het niet gebeurt, want het zorgt namelijk ook voor dat tegenwicht dat er ook af en toe tegen het politiek bestuur aan hoort te zitten.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb zeker ook niet betoogd dat ik het eens ben met de strekking van het artikel. Het was voor mij echter alleen de kapstok om te kijken naar het artikel en naar wat wij daarmee als Staten doen om ook richting pers daarvoor een signaal af te geven. Ik vind het namelijk gewoon een heel slecht signaal, waarbij de burger weer op het verkeerde been gezet wordt, terwijl wij volgens mij met elkaar van mening zijn dat het helemaal niet het geval is. Dan denk ik dat in de uitvoerende organisatie het college misschien bij machte zou zijn om een persbericht uit te sturen of iets dergelijks, om toch eens even te kijken of wij er iets mee kunnen doen. Ik geef het in overweging. Het was de aanleiding, het was de kapstok om geen vragen te stellen, maar om het aan deze begroting aan de behandeling te koppelen.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De ervaring is echter dat dat over het algemeen niet werkt. Natuurlijk hebben mensen van Communicatie dat gesprek gevoerd en hebben zij geprobeerd uit te leggen hoe het is. Het is echter de interpretatie zoals die er ligt bij de journalist. Dat is de journalistieke vrijheid. Die wordt heel belangrijk gevonden. Ik denk ook dat die heel belangrijk is. Ik roep wel op tot het volgende en ik kijk daarbij dan toch even richting de heer Meijer. We hebben dat stuk natuurlijk wel behandeld in de commissie BEM, waarin ik van uw partij geen inbreng mocht zien, maar waarna ik vervolgens wel in de krant moet lezen wat u daarvan vindt. Het helpt natuurlijk wel heel erg dat u mij dat in het debat meegeeft, zodat ik weet waar u staat, of dat u dat richting zo'n journalist aangeeft, zo van: "Luister mensen, zo hebben wij dat met elkaar besproken. We zitten er heel erg scherp op. Wij herkennen ons niet in dat beeld."

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik stond op het punt om mij hier bij te voegen. Het gaat over de kwestie van de afhandeling van het verhuisdossier. Dat onderwerp was aan de orde in de commissie BEM. Mijn fractiegenoot zou daar heen gaan. De man was helaas door ziekte geveld. Wij konden in die heel korte tijd geen vervanging regelen. Daarom hebben wij in de commissie BEM niet aan dat debat deelgenomen. Inmiddels hebben wij ons tot de griffie gewend om te kijken of wij toch een mogelijkheid hebben om onze opvatting met betrekking tot dat verhuisdossier in elk geval in de

eerstvolgende vergadering van de commissie BEM kwijt te kunnen. Daaraan wordt dus een vervolg gegeven.

De vraag ging over de kwestie hoe het zit met het actieplan dat er al of niet zou komen. Die vraag heb ik naar eer en geweten beantwoord. Die opvatting wil ik graag wisselen met die van de gedeputeerde in de eerstvolgende BEM-vergadering.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Dan geef ik u ter overweging mee om het verslag daarvan te lezen. De toezegging die u in de krant vroeg, heb ik namelijk al gedaan, met een brede ondersteuning van al uw collega's die in de commissievergadering BEM vertegenwoordigd waren. Wij pakken dat gewoon op. Ik geef u mee en ik geef u in overweging – u moet zelf weten wat u daarmee doet – om op zo'n moment dat u de behoefte heeft er toch iets van te vinden na zo'n vergadering waarin u niets heeft kunnen inbrengen, dat weten anderen en bij dezen zeg ik het ook u, dan via de griffie het te vragen of zelf even contact op te nemen. Dan wil ik u met alle plezier, ook buiten de vergadering, een toelichting geven op dit soort stukken. Het levert gewoon veel verwarring op in de buitenwereld. Ik ben hier namelijk veel op aangesproken.

De heer MEIJER (SP): Dit alles hebben wij gedaan.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Akkoord. Ik denk dat wij er inderdaad lang genoeg bij stil hebben gestaan. Ik zal verdergaan met de vragen die voor mij nog open liggen.

De ChristenUnie stelde mij een vraag die ik zelf niet kon herleiden. Ik mag natuurlijk niet vragen of iemand naar de interruptiemicrofoon komt, maar al pratende gebeurt dat misschien vanzelf. Hij heeft het daar over € 6.000.000, op pagina 14, aan intensivering die niet is uitgegeven. Dit terwijl als ik op pagina 14 ga kijken, ik juist zie dat dit naar € 0 wordt weggeboekt, omdat het hele bedrag is verwerkt. Hij knikt bevestigend. Ik heb het idee dat dit inderdaad een mislezing is geweest van zijn kant en dat ik die opmerking maar als niet gemaakt moet beschouwen. Dat punt viel gelukkig mee.

Dan heeft u nog één punt over met betrekking tot de jaarrekening: het punt van de duurzaamheid. Volgens mij heeft u ten aanzien daarvan als Staten een nadrukkelijke opdracht meegegeven. Er is een initiatiefvoorstel gemaakt, terwijl wij al in het proces van de P&C-cyclus zaten. Wij zijn daarmee nu bezig, dus we proberen dat verder te optimaliseren. Ik roep u op om ook via de subcommissie – ik denk namelijk dat die daar ook thuishoort –, maar ook hier, scherp te blijven op hoe wij daaraan invulling geven met de P&C-producten. Wij proberen daarin dit jaar een verdere slag te maken.

De SGP had ook nog een aantal punten, waarbij wel echt een beetje de proef werd neergezet van: hoe goed kent hij het stuk uit zijn hoofd? U stelde op een gegeven moment het punt over de wegen en hoe het zit na 2016, omdat wij daarin nog wel steeds blijven storten, maar dat het bedrag oploopt. Ik kan u meegeven dat die reserve oploopt, maar dat dit onder andere te maken heeft met een eerdere notitie die u ook hier heeft behandeld, waarin het achterstallig onderhoud op kunstwerken en wegen is benoemd. Daarbij is de inschatting dat we op de lange termijn daar misschien eerder tekorten kunnen voorzien dan dat wij daar overschotten meemaken.

Dan de opbrengst van de huur, de reserve van de huisvesting en waarom die niet wordt opgenomen als algemene dekking. Wij hebben ervoor gekozen om die in de reserve te storten, omdat daarmee in principe de huurlast, althans de huisvestingslasten, afnemen en u daarmee een structureel voordeel hebt in uw begroting. We laten hem dus weglopen via de reserve en daarmee is in principe de huisvesting slast lager.

De collega is inmiddels wel binnen, maar ik beantwoord de vraag via een technische invalshoek. U vroeg in het kader van Hart van de Heuvelrug waarom als er in januari gegevens bekend zijn bij de opmaak van de jaarrekening, die dan niet direct verwerkt worden. De portefeuillehouder heeft dat ook gehad. In januari worden er zaken bekend. Die moesten nog verder worden uitgewerkt. Die zijn dan niet gereed op het moment dat de accountant zegt: "Op dit moment ben ik nog bereid om dingen mee te nemen in de afwikkeling van de jaarrekening." Zo moet u dat in dezen lezen. Dat is hier gebeurd. Het is een technische beantwoording van uw vraag.

De fractie van 50Plus noemt een aantal punten met betrekking tot overstromingsrisico's. Ik stel voor om dit punt door te geleiden naar de behandeling van de voorjaarsnota, want dan gaan we hier echt een algehele beschouwing houden over wat nu wel en wat niet tot beleid behoort. Mocht daaraan eerder behoefte bestaan, dan stel ik voor om dat via de commissievergadering af te doen.

De VOORZITTER: Wij gaan over tot de tweede termijn. Wie heeft nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Kort dan maar. Het realisatieplan Hart van de Heuvelrug. De insteek van de gedeputeerde en de krachtvolle woorden geven ons wel het vertrouwen dat het voornemen er wel is. Ook lezen wij dat er een compacte, professionele uitvoeringsorganisatie wordt ingericht voor de realisatie van het rood en dat die organisatie voldoende mandaat moet hebben. We hebben er vertrouwen in, maar we zijn ook wel zo realistisch dat wij de indruk hebben dat hierover het laatste woord nog niet is gezegd. Eerst zien, dan geloven, zullen we maar zeggen. Ik denk dat wij met name nog wel eens in discussie zullen gaan met de heer De Kruijf over waar die grens ligt.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst dank ik de gedeputeerde voor zijn reacties op de inbreng van de SP. Ik stel vast dat de gedeputeerde op grond van onze voorstellen met betrekking tot die € 2.000.000 openbaar vervoer Vathorst adviseert die motie aan te houden, om te bekijken of we binnen die kaders een discussie bij het Mobiliteitsplan kunnen voeren. Dat vind ik op zich een zinvolle discussie. We hebben dat op dit moment aangekondigd. Ik hoop daarover graag met u allen in gesprek te gaan op het moment dat het Mobiliteitsplan aan de orde is. Ik kan nu alvast aankondigen dat wij die motie zullen aanhouden tot dat moment; de motie over € 2.000.000 voor Vathorst hoeft vandaag dan niet in stemming te worden gebracht.

We zijn blij dat de overstapregelingen van trein naar bus en de onmogelijke combinaties van abonnementen genoemd zijn. Dat is iets waar veel mensen tegenaan lopen. Dat klopt. We zijn ook blij dat de gedeputeerde zijn best doet om binnen de mogelijkheden die hij ziet daarin veranderingen aan te brengen. Helaas, zo zei hij, moeten we niet verwachten dat hij dat morgen in orde brengt. Dat vind ik natuurlijk wel een enorme teleurstelling, maar ik begrijp dat de gedeputeerde daarmee op een serieuze manier aan de slag is en dat wij daarover aanstonds meer mogen horen. Belofte maakt schuld.

Dan de tariefacties. Ja, wij blijven de SP. Dat betekent dat wij op dit punt echt even de hakken in het zand zetten. Ik begrijp dat alle initiatieven tot dusver geen resultaat gehad hebben. Dat betekent echter niet dat wij het erbij moeten laten zitten. Over de vraag naar meer bereikbaar en een meer betaalbaar OV, dat door die tariefacties nadrukkelijk kan worden versterkt, zeggen wij: ga dan een andere weg bewandelen. Laten wij eens afstappen van de patronen die tot dusver gevolgd zijn en probeer samen met belanghebbenden als Rook of Rover enzovoort te kijken, eventueel ook samen met oppositiefracties, wat er aan mogelijkheden ligt om te proberen toch tariefacties van de grond te krijgen. Gooi het principe niet weg. Daarom zullen wij die motie in elk geval ter stemming aan u voorleggen.

De VOORZITTER: Motie M12 wordt later in de middag in stemming gebracht. Motie M13 wordt, zoals de heer Meijer zegt, aangehouden. Daarmee bedoelt hij echter dat hij hem nu intrekt en dat hij overweegt of hij hem later opnieuw zal indienen.

Ik constateer dat er geen statenleden zijn die in tweede termijn nog willen reageren en dat ook de gedeputeerde geen gebruik maakt van de tweede termijn.

Wij zijn daarmee gekomen aan het einde van de behandeling van de jaarrekening 2013.

Statenvoorstel Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht, ontwerp begroting 2014.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Daar staan we dan: RUD 2.0. Het is tot nu toe een lang en complex traject geweest voor de RUD's. We zitten nu eindelijk op de

programmabegroting, waarin we kijken hoe we verdergaan voor de komende jaren. Als eerste bedank ik het ambtelijk apparaat, de ambtenaren en GS voor het stuk. Het is in elk geval een traject waarin we vooruitgaan. Er zijn echter wel twee puntjes die ik kort nog even wil benoemen.

Ten eerste een vraag. Het is de VVD opgevallen dat in het financiële meerjarenperspectief de cijfers niet overeenkomen met de cijfers die verder in de paragrafen besproken worden. Daarin zit een verschil. Daarover hebben wij trouwens technische vragen gesteld aan de ambtenaar. Hij heeft gezegd: "Het klopt. Die bedragen kloppen niet en komen niet overeen." Toen het verzoek werd gedaan om de stukken dan maar te veranderen en deze vervolgens door te geleiden naar PS, kregen wij als antwoord dat dat niet mogelijk was, omdat deze stukken al zijn vastgesteld bij de overige deelnemende gemeenten. Ik wil graag weten van GS hoe zij daarmee omgaan en of zij kunnen aangeven wat het juiste bedrag is dat wij moeten aanhouden.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is prima dat de heer El Yassini met deze constatering komt, want ik heb diezelfde vraag ook gesteld. Ik kreeg als antwoord van de gedeputeerde dat er wel een aanpassing zou plaatsvinden. Wat is het nu in de definitieve begroting? Wel of geen aanpassing? Dat is mijn vraag via u.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik een fantastische vraag voor GS. Dat kan ik niet beantwoorden. Dat vraag ik zelf ook. Ik wil namelijk weten welke bedragen wij nu aanhouden en om welke bedragen het nu precies gaat. Dat is een antwoord dat wij hopelijk van de gedeputeerde kunnen krijgen.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb even de notulen nagekeken. Het staat namelijk precies zo in de notulen. Wat mij betreft ligt het antwoord van de gedeputeerde er dus al, ervan uitgaande dat de notulen worden vastgesteld zoals ze nu in concept gereed zijn.

De heer EL YASSINI (VVD): Dat de stukken worden aangepast?

De heer UBAGHS (PVV): In de notulen staat dat de stukken worden aangepast.

De heer EL YASSINI (VVD): Dat is dus inderdaad mijn vraag. Wanneer ik mijn technische vragen stel bij het ambtelijk apparaat, krijg ik een bepaald antwoord. Ik krijg een ander antwoord van GS. Dan wil ik weten welk antwoord leidend is en welk antwoord wij kunnen aanhouden. Op het moment dat dat duidelijk is, hebben wij dat straks vastgesteld, zodat ik weet dat als wij gaan stemmen, ik kan stemmen voor een voorstel met de cijfers waarop wij straks kunnen sturen. Dat vind ik belangrijk.

Het tweede punt betreft de risico's. Die werden al beschreven in het stuk. We zijn ook heel blij dat die risico's beschreven zijn. Je hebt te maken met een nieuwe organisatie en opstart. Daaraan zit wel een aantal haken en ogen. GS heeft ook al aangegeven wat er op ons af kan komen. Dat vinden wij heel erg goed en dat vinden wij belangrijk, omdat je dan ook met risicomanagement bezig bent. Het is echter wel zo dat wij heel graag een vinger aan de pols willen houden. Wij verzoeken GS dan ook om in februari te komen met een evaluatie over de effectieve uren. Die effectieve uren zijn namelijk net die punten die een probleem kunnen opleveren. Wij moeten met z'n allen goed in de gaten houden wat daar gebeurt. Ik hoop dat GS dit verzoek kan inwilligen.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De PvdA is verheugd dat na jaren van moeizame onderhandelingen de RUD begin dit jaar daadwerkelijk is opgericht en nu van start gaat. We blijven het spijtig vinden dat een aantal gemeenten in de provincie Utrecht niet deelneemt. Het plan is dat deze gemeenten binnenkort wel in een gezamenlijk orgaan deelnemen. We blijven er alert op dat deze samenvoeging echt op korte termijn zal plaatsvinden.

Wij vinden het essentieel dat de handhaving op een hoog niveau blijft. We willen niet dat de handhaving in deze reorganisatiefase verslechtert, bijvoorbeeld doordat er te veel aandacht en menskracht zou gaan naar het opzetten van een nieuwe structuur.

De voorgestelde begroting blijft binnen de gestelde kaders. Daarmee is de PvdA zeer blij. De PvdA kan dan ook instemmen met deze voorstellen.

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie MME is gesproken over de begroting van de RUD. Met name de risico's in deze begroting zijn daarbij aan de orde geweest. Het CDA ziet in de huidige begroting een aantal aannemelijke risico's, waarvoor zowel in de begroting als in de op te bouwen reserves van de RUD weinig ruimte is voorzien.

De fractie van het CDA heeft waardering voor de transparantie die het college ten aanzien van deze risico's heeft gegeven. Tegelijkertijd laten deze risico's zien dat rekening gehouden dient te worden met de mogelijkheid van toekomstige tegenvallers die door de deelnemers van de gemeenschappelijke regelingen dienen te worden opgevangen. Het CDA vindt het daarom belangrijk dat de Staten tijdig op de hoogte worden gehouden wanneer een dergelijke situatie dreigt te ontstaan. Wij kunnen ons daarom ook aansluiten bij het verzoek van de heer El Yassini.

In de commissie MME is aangegeven dat het college de RUD nadrukkelijk de opdracht wil meegeven om binnen deze financiële kaders te blijven. Het CDA wenst het college daarmee succes en kan op dit moment instemmen met het statenvoorstel.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst betreffende het verzoek van de heer El Yassini. Ik ga nog een stap verder; ik ondersteun dat verzoek. Echter, mocht de gedeputeerde dat niet wensen toe te zeggen, dan houd ik een motie achter de hand om het alsnog via een uitspraak van deze Staten te laten inwilligen.

Het tweede punt betreft een eerdere toezegging van de gedeputeerde, gedaan in december, waarop ik een motie heb ingetrokken, betreffende de onduidelijkheid van de desintegratiekosten. Dan verwacht je dat er in de definitieve begroting iets meer duidelijkheid wordt gegeven. Dat is niet gebeurd, helaas. Alleen, die toezegging ging over de vervolgrapportage over de begroting. Aan de andere kant heeft de gedeputeerde echter – daarom hield ik net ook een interruptie richting de heer El Yassini – tijdens de commissie MME tegen mij gezegd dat inzake de aanpassing van de verschillende bedragen hij de begroting zou aanpassen. Hoe moeten wij deze toezegging zien? Mochten de getallen niet worden aangepast, dan zal dus blijken dat die toezegging niet nagekomen wordt. Dan dien ik alsnog de motie van december in.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De Regionale Uitvoeringsdiensten omvatten een uitermate complex en vooral – laten wij dat niet vergeten – afgedwongen proces. We hebben een valse start gehad. In een deel van de provincie zijn er nog grote problemen, waarvan wij van harte hopen dat die binnen afzienbare tijd worden opgelost. Desalniettemin is getracht, onder druk van het Rijk en met succes, in elk geval qua organisatorisch model op tijd te beginnen met datgene wat nu RUD 2.0 heet. Nu de situatie is zoals die is en er – dat vinden we ook erg belangrijk – er een focus ligt op de belangen van de werknemers die hiermee te maken hebben, lijkt het inmiddels zo te zijn dat die belangen goed in beeld zijn, ook al zal er wellicht hier en daar wat bloed vloeien. We hebben daarover in het begin nogal wat debat gevoerd, toen het nog ging om de positie van de OR-leden, enzovoort. In Amersfoort is de situatie bepaald niet gelukkig met betrekking tot het Servicebureau Gemeenten. Dat betekent dat wij eigenlijk moeten zeggen dat wij er bovenop moeten zitten. We moeten van de gedeputeerde, en wij gaan ervan uit dat hij dat wil doen, vragen om ons gedetailleerde en frequente informatie te verstrekken. Wij moeten steeds opnieuw een nieuwe fase in het proces goed kunnen toetsen en wij moeten niet de situatie krijgen, achteraf, dat wij moeten constateren dat we toch verkeerde kaders hebben meegegeven aan het college en dat er dingen niet goed gaan. Nee, wij moeten nu vooraf zorgen dat wij de informatie hebben die wij nodig hebben. Ook moeten wij hier de hoop uitspreken – er is geen enkele reden om ervan uit te gaan dat het anders zal zijn – dat de gedeputeerde ons adequaat zal informeren. Ik wacht de discussie tussen de heer El Yassini en het college met belangstelling af – ook met de heer Ubaghs daarbij niet te vergeten – met betrekking tot de vragen die ook al in de commissie MME gesteld zijn. Afhankelijk daarvan zullen we onze positie bepalen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wie A zegt, moet ook B zeggen. Bij het ABC van de provinciale politiek hoort ook de D van duurzaamheidsontwikkelingen. De

ChristenUnie is erg ontevreden over de duurzaamheidsontwikkeling van dit statenvoorstel. Wij zijn wel tevreden over de voorgestelde programmabegroting voor de RUD Utrecht. Wat ons betreft gaat de RUD Utrecht op 1 juli aanstaande volop aan de slag. We zijn echter erg ontevreden over de duurzaamheidsparagraaf. We kunnen ons voorstellen dat de D66-statenfractie daarover ook een beetje ontevreden is. D66 heeft het college uitgedaagd om voortaan bij elk statenvoorstel kort en bondig te formuleren hoe wij daarbij werken aan duurzaamheid. Dit verzoek is ondersteund door een ruime statenmeerderheid. Helaas vindt de PVV-fractie het niet zo nodig dat wij overal een duurzaamheidsstempel op zetten. De PVV stelt nu tijdens commissiebehandelingen steeds kritische vragen over de summier duurzame paragrafen. Daardoor wankelt gedeputeerde De Vries bij de uitvoering van het D66-initiatiefvoorstel. Zodra een duurzaamheidsontwikkeling namelijk tijdens een behandeling in de commissie MME wordt aangevallen, is gedeputeerde De Vries geneigd om de duurzaamheidsparagraaf dan maar gewoon te schrappen. Een aanvulling of verbetering is er niet bij. Zo zijn bij de milieuverordening de termen People, Planet, Profit geschrapt en bij de RUD-begroting is de abstracte duurzaamheidszin niet verduidelijkt. Het is bij de RUD-vorming niet zo moeilijk om de drieslag People, Planet, Profit, concreet in te vullen.

Profit. Wij vinden dat wij ons provinciale geld efficiënter inzetten als wij onze provinciale inzet koppelen aan de inzet aan van een heleboel gemeenten.

People. We gaan ervan uit dat de vaardigheden, kennis en ervaring van onze ambtenaren beter zullen worden benut in een regionale dienst waarin kennis en ervaring worden gebundeld.

Planet. We rekenen erop dat de nieuwe uitvoeringsdienst meer successen zal boeken en dat de resultaten op termijn zullen doorwerken in de kwaliteit van onze leefomgeving.

Kortom: in de RUD Utrecht zetten wij ons geld, ons menselijk kapitaal en ons natuurlijk kapitaal op een evenwichtige manier in. Dat maakt de RUD-vorming tot een operatie die duurzaam is.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik dacht al dat de heer Ubaghs ook zou opstaan, want we hebben ditzelfde gesprek ook gevoerd tijdens een commissievergadering. We zullen het daarom kort houden.

De heer Ubaghs heeft ons als fractie toen uitgedaagd om aan te geven of wij tevreden zijn over deze duurzaamheidsparagraaf en het uitwerken van hun initiatiefvoorstel. Wij hebben toen geantwoord dat uiteraard, op het moment dat we een periode overal een duurzaamheidsparagraaf in hebben zitten, wij dan moeten evalueren waarvoor het wel en niet van belang is. Bij dit stuk heb ik aangegeven dat dit een begroting betreft. Dit is niet de opzet van een regionale uitvoeringsdienst. Die hebben wij in december behandeld. Bij een begroting kan ik mij voorstellen dat een duurzaamheidsparagraaf voor dit soort zaken, voor de uitwerking, iets minder van belang is. Wat de heer De Heer nu aangeeft, betreft zaken die inderdaad in december zouden kunnen worden opgenomen. We praten nu echter over de begroting. Dan is het iets minder van belang. Vandaar dat ik begrijp dat de gedeputeerde destijds heeft gezegd: "Weet je wat? Als er zo veel discussie over is, laten wij die zin dan schrappen in dit geval." Verder laat ik het woord aan de heer Ubaghs, want hij is het vast niet met mij eens. Dat gaan wij echter vanzelf horen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Begrijp ik het nu goed dat de D66-fractie het initiatiefvoorstel heel erg gaat afzwakken, namelijk dat voor een deel van de voorstellen het nodig blijft, maar dat voor een heel groot deel het niet nodig blijkt om die duurzaamheidsontwikkeling te geven? Ik heb net gezegd dat het heel gemakkelijk is om in drie zinnen de drieslag People, Planet, Profit te vertalen, ook voor zo'n programmabegroting. Wat willen we nu met die RUD-vorming? Het is niet zo moeilijk om dat in drie zinnen echt concreet te maken en verder te gaan dan de abstracte formulering die er nu is en die is blijven staan. De zin is blijven staan, inclusief de grammaticaal kromme formulering en inclusief de inhoudelijk abstracte formulering. Dan denk ik: het is niet zo moeilijk om dat concreet in te vullen. Laten we dat voortaan doen voor alle voorstellen. Hun initiatiefvoorstel ging over alle statenvoorstellen. Laten we het college vragen dat voortaan gewoon bij elk statenvoorstel te doen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het college acteert op elk voorstel, zoals wij dat hebben gevraagd, met een duurzaamheidsparagraaf. Wij hebben het college geen opdracht gegeven om People, Planet, Profit uit te werken. Het is een vertaling die u er op dit moment aan geeft. Het

enige wat ik heb gezegd is dat op het moment dat we dat een jaar of twee jaar doen, wij dan moeten evalueren of wij het op elk moment en bij elk statenvoorstel moeten doen. Daarmee zwak ik het nu niet af, absoluut niet. Het voorstel staat en dat voeren GS uit. Echter, als de Staten iets opdragen aan GS, dat geldt voor alles, moet je op een gegeven moment evalueren. Wij vragen dat aan GS voor elk beleid dat wij vaststellen. Ten aanzien daarvan vragen wij ook om een evaluatie. Ook PS moeten dat evalueren. Dat is niet afzwakken. Misschien dat het op bepaalde punten wel sterker moet. Dus: het is geen afzwakken.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In die commissievergadering behandelden wij nog een voorstel, waar People, Planet, Profit wel werden genoemd en waarbij het college meteen reageerde met de woorden: "Dan schrappen we die zin toch?" Vandaar dat ik denk dat het slim is om nu meteen te markeren wat wij als Staten graag willen bij die duurzaamheidsonderbouwingen. Het college kan niet weggelaten worden met een formulering die abstract is of zelfs als er kritiek komt, dat wij het dan toch gewoon niet doen. Ik vind het jammer als wij pas over een jaar evalueren, terwijl wij nu aan het begin juist duidelijk kunnen roepen wat wij graag willen. Ik heb net met het voorbeeld aangegeven dat het niet zo moeilijk is om de duurzaamheidsonderbouwing echt concreet te maken. Dan moet je echter wel grijpen naar de drieslag People, Planet, Profit. Dan maak je het concreet, bij elk voorstel.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! En ik maar denken dat het voortschrijdend inzicht van het college was. Helaas. Ik ben heel blij met uw toelichting van People, Planet, Profit, in tegenstelling misschien tot wat de heer Hoefnagels denkt. Het geeft voor mij namelijk perfect weer wat voor flauwekul het is. Dat zeg ik ook tegen al mijn klanten. Als je je houdt aan de normale wetgeving, zoals die hier in Nederland geldt, als je je houdt aan de ondernemersprincipes, waarvan misschien wel het belangrijkste principe is het tegengaan van verspilling, dan voldoe je automatisch aan het begrip duurzaamheid. Alleen: hang er een etiket aan, ga het college lastigvallen met het concreet invulling geven aan People, Planet, Profit en dan krijg je die flauwekul – sorry dat ik het zo betitel, maar ik heb er geen ander woord voor – zoals je die elke keer tegenkomt. Niet alleen hier, maar overal.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat de PVV vragen blijft stellen bij de Utrecht 2020 – 2040 strategie en bij de drieslag van People, Planet, Profit die daaronder zit. We hebben als provincie geprobeerd om in die strategie ook invulling te geven aan het menselijk kapitaal, het natuurlijk kapitaal en het financiële verhaal, dus aan alle drie punten, in onderlinge samenhang en in onderling evenwicht. Heel vaak gaan discussies alleen maar over geld en alleen maar over milieuaspecten. Je moet echter ook het menselijk kapitaal meenemen. Juist bij zo'n statenvoorstel als dit moet je dus ook het menselijk kapitaal, alle ambtenaren, inzet, enzovoort meenemen. Dan is het niet zo moeilijk om de duurzaamheid concreter te maken dan alleen maar door het tegengaan van verspilling. Het is namelijk veel meer. Die strategie, die drieslag, gaat ook over het menselijk kapitaal en gaat over veel meer dan het tegengaan van verspilling.

De VOORZITTER: Ik verzoek u om de punten iets scherper en iets korter te formuleren, als het kan.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil alleen even reageren op de opmerking van de heer De Heer. Hij zegt dat de PVV-fractie vragen heeft bij Utrecht 2040. Het is niet alleen de PVV-fractie hier in deze Staten, het is ook het bedrijfsleven dat elke keer geconfronteerd wordt met dit soort zaken en dat daarop een antwoord probeert te formuleren. Die antwoorden zijn er. Die heb ik zowel hier als in de commissievergadering herhaaldelijk naar voren gebracht. Er wordt echter niets mee gedaan. Dat is prima, maar dan kunt u het mij niet kwalijk nemen dat ik deze flauwekul constant aan de kaak blijf stellen.

De VOORZITTER: Volgens mij hoeft daarop niet meer gereageerd te worden. Dat is een herhaling van zetten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor de heer Hoefnagels. Zijn optreden triggerde mij toch wel een beetje. Wij vinden het belangrijk dat de informatie plaatsvindt,

maar het gaat hier eigenlijk om een begroting. Dan speelt dat niet zo. Ik had hem willen vragen of hij dat toch nog even wil toelichten. Ik zoek namelijk naar begrip. U weet hoe ik ben. Ik kan het punt echter nog net niet bereiken. Misschien kan de heer Hoefnagels mij net het laatste zetje geven.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Voor mij is deze programmabegroting de technische uitwerking van datgene wat wij in december met elkaar hebben afgesproken. Dat is precies wat ik aangeef. In de kaderstelling is het van groot belang dat je hiermee rekening houdt. In de technische uitwerking daarvan kan het zijn dat bepaalde zaken wat dat betreft iets minder aan de orde komen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Zonder hier een enorm staatsrechtelijk debat te beginnen – ik zie de zorgelijke uitdrukking op uw gezicht –, wil ik het toch in elk geval hierover hebben, namelijk dat wij misschien iets anders denken over kaders. Uitvoeren is ook keuzes maken. Daar gaat het om. Wat wij hier nu zien, is dat je praat over concrete uitvoering. Als nu ergens iets moet gelden, is dat niet alleen in de vaak nog wat abstracte kaders, maar vooral in de concrete uitvoering. In die zin zou ik het betoog van de heer De Heer van harte willen ondersteunen. Ik zou D66 willen oproepen en zeggen dat dit een uitgelezen kans is om daar waar het om concrete uitvoering gaat, deze beginselen toe te passen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het eens met de heer Meijer dat het niet alleen om kaders gaat; in de uitvoering moet je het daadwerkelijk gaan doen. Ik ben dan volgens mij iets te kort door de bocht geweest met mijn kaders. In de vaststelling van wat wij gingen doen als regionale uitvoeringsdienst, in december, stonden die zaken die hierin staan en die wij gaan doen, daar ook al in. Dit is echt alleen het financiële plaatje dat erbij hoort. Wat hierin staat, stond er toen ook al in. Dat gaf ik aan bij dit voorstel. Inderdaad, normaal gesproken, als wij kaders hebben, bijvoorbeeld op het gebied van wegen en van: dit gaan wij ongeveer doen, natuurlijk, dan is het bij elke weg of bij elk fietspad en bij elke OV-verbinding wel degelijk heel goed om die duurzaamheid mee te nemen. Daarin heeft u helemaal gelijk, mijnheer Meijer.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In het decemberstuk stond nog geen duurzaamheidsonderbouwing. Wij hadden de kans om nu, bij deze begrotingsbehandeling, dat alsnog in te vullen en drie zinnen te wijden aan de drieslag People, Planet, Profit. Wij vragen de gedeputeerde, de heer De Vries, dringend om wel degelijk werk te maken van het D66-voorstel voor concrete duurzaamheidsparagrafen. Niet met standaardformuleringen, maar met serieuze onderbouwingen. Wie A zegt, moet ook B zeggen. Bij het ABC van de provinciale politiek hoort de D van doordachte duurzaamheidsparagrafen, bij voorkeur doorwrochte duurzaamheidsbeschouwingen.

De VOORZITTER: Daarmee sluit de eerste termijn van de kant van de Staten en geef ik het woord aan de gedeputeerde, de heer De Vries.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De begroting van de RUD, die als het goed is per 1 juli van start gaat. Het is een lang proces geweest. Er is hard aan gewerkt, met de nodige hobbels, zoals al door de een en de ander is gememoreerd. Ik ben wel blij dat wij nu eindelijk die stap kunnen maken, dat wij een directeur hebben voor een bepaalde tijd, dat er echt beweging in zit en dat je ook bij de organisaties ziet dat er daadwerkelijk samengewerkt gaat worden, ook met de ODRU (Omgevingsdienst Regio Utrecht). We komen per slot van rekening in hetzelfde pand te zitten, op etages die aansluiten op elkaar. Ik hoop ook dat dat aanzet om die samenwerking snel vorm te geven.

Ik moet wel enigszins de verwachtingen temperen over een fusie die dan op korte termijn zou kunnen plaatsvinden. Ik denk dat daarbij eerst zorgvuldigheid voorop moet staan. Je moet eerst kijken of beide organisaties voldoen aan de criteria die nodig zijn om een goede fusie tot stand te brengen. Ik denk dat wij er als provincie niets aan hebben, evenals de andere deelnemers niet, als wij een versnelde procedure volgen waardoor een halfbakken organisatie ontstaat. Ik zorg ervoor dat dat gaat gebeuren. Het heeft wel zorgvuldigheid nodig om daartoe te komen. Dat was even een inleidende opmerking.

De begroting zelf. Het is geconstateerd, ook in de commissie, dat daarin een aantal fouten zit, althans dat daarin dingen zitten die niet synchroon lopen. Waarop dat concreet uitkomt, zijn de berekeningen van het uurtarief, zoals dat is genoemd op bladzijde 7. 1350 uren in plaats van 1360 uren. Dat betekent dat de uurprijs van de RUD daalt van € 86,92 naar € 86,30. Het zijn allemaal van dat soort voorbeelden. Cijfermatige aansluitingen van tabellen kloppen ook niet helemaal. Ik heb in de commissie aangegeven dat de tabel op bladzijde 6 leidend is. Daarmee gaan we feitelijk aan de slag. De periode van zienswijzen loopt tot 9 juni. Ik wil graag met u afspreken dat het stuk zoals dat in het AB aan de orde komt, de definitieve versie wordt. Wij geven de organisatie nu nog de gelegenheid om dit soort mineure verschillen aan te passen en gelijk te trekken. Het zijn echt maar kleine verschillen. In het AB, waarin ik namens de provincie acteer, zorg ik ervoor dat die dingen afgekaart zijn en netjes op orde zijn, zodat we een eenduidige begroting kunnen vaststellen.

Dan de vraag van de heer El Yassini, die wordt ondersteund door anderen. De vraag is: hoe kunnen we inzicht krijgen in de risico's? Het is natuurlijk een nieuwe organisatie. We hebben het voorbeeld van de ODRU. Dat komt als een boemerang deze kant weer op. Hoe kun je daarmee nu dealen? Ik ben blij dat de heer Graaff dat aangaf. We hebben geprobeerd de risico's inzichtelijk te maken. We draaien er niet omheen. Ik vind het ook belangrijk dat u dat moet weten. Het is niet zo dat dit per definitie betekent dat die ook gaan plaatsvinden. U moet echter wel weten dat er risico's zijn bij een nieuwe organisatie. Ik heb daarover een notitie gemaakt die naar uw Staten is gekomen. Ik wil met u nog wel een stapje verdergaan. De DVO's die wij afsluiten met de RUD zorgen ervoor dat wij sowieso per kwartaal inzicht krijgen in hoe er wordt omgegaan met de inzet van mensen, de effectieve uren en dergelijke. Ik stel voor dat wij in februari dan in eerste instantie twee kwartalen kunnen laten zien. Dan hebben we twee kwartalen achter de rug. Op die manier kunnen we dat inzicht met u delen. Ik heb ook met de directeur van de RUD afgesproken dat in voorbereiding op de jaarrekening, wij als deelnemers ook al inzicht krijgen in wat het financieel perspectief gaat worden. Wij moeten natuurlijk ook onze eigen jaarrekening weer opmaken. Dat betekent dus dat wij of de gemeenten die informatie nodig hebben. Wij hebben bij haar het verzoek neergelegd of zij ervoor kan zorgen dat wij in een paragraaf even te zien krijgen wat het financieel perspectief is wat zij voorziet en dat ook in de jaarrekening terugkomt. voor de diverse deelnemers. Als wij daarvan nu een combinatie kunnen maken, kan ik u in elk geval actief en goed informeren. Ik hoop dat u daarmee uit de voeten kunt om die risico's inzichtelijk te kunnen krijgen.

De toezegging die ik ook in de commissie heb gedaan, is dat als er dingen mochten zijn die ertoe leiden dat ik u moet informeren over veranderingen, kosten die uit de hand lopen en al dat soort zaken, dan zal ik dat natuurlijk doen. Ik bedoel: wij zijn deelnemer. Het is voor ons van het grootste belang dat het op een goede manier loopt. Ik moet zeggen dat ik tot nu toe, gezien de organisatie en de inzet van de mensen, er veel vertrouwen in heb dat het goed gaat lopen. Die begroting zit ook gedegen in elkaar. Je moet de risico's wel benoemen, want anders ziet u mij hier straks staan en vraagt u: "We hebben het niet geweten. Hoe komt dat nou?" Daar heb ik niet zo veel zin in.

De onderhandelingen die op dit moment nog lopen met de bonden zijn bijna afgerond, op een haartje na. Dit zeg ik ook tegen de heer Meijer van de SP. Ik zou graag hebben gehad dat het helemaal zou zijn gelukt. We zitten nu namelijk in de situatie waarin we de mensen eigenlijk niet voor 1 juli geplaatst kunnen krijgen. Ze zullen dus nog functioneel in dienst blijven van de latende organisaties, maar wel aangestuurd worden door de directeur. Het wordt dus een tussenfase van, naar ik hoop, maximaal twee maanden. Ik zou liever hebben gehad dat iedereen gewoon per 1 juli weet wat zijn plek is en wat men moet gaan doen in de komende periode. Dat is helaas niet gelukt. Ik heb echter het gevoel dat wij heel dicht bij elkaar zitten. U weet het: soms zijn onderhandelingen lastig en moet er nog even een laatste zetje gegeven worden. Ik ga ervan uit dat het toch gaat lukken.

Ten aanzien van de duurzaamheidsonderbouwing wens ik de Staten veel succes in dat debat. Ik heb gedaan wat ik heb gedaan. Het staat er zoals het er staat. Ik ga daaraan verder niets meer veranderen.

De VOORZITTER: Ik kijk even of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat is het geval.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Zeer kort en bondig. Ik dank GS voor de toezeggingen. Inderdaad, ook voor wat betreft de twee kwartalen die wij in februari op ons zien afkomen. Daarmee zijn wij heel erg blij. Ik benadruk nogmaals dat het niet de bedoeling is dat PS op de stoel gaan zitten van GS. Het is echter goed de samenwerking op te zoeken, juist met het opzetten van een nieuwe organisatie. Ik spreek mijn dank daarvoor uit.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ook ik ben iets meer gerustgesteld door de toezegging van de gedeputeerde. Ik kan de moties hierbij intrekken. Wel heb ik nog een opmerking, vraag of verzoek - hoe je het ook wilt inkleden - voor D66. Ik zou graag zien dat het evaluatiedebat inzake de duurzaamheidsparagraaf voor de statenverkiezingen plaatsvindt, zodat wij onze opvolgers of onszelf daarmee in de toekomst hopelijk wat minder hoeven lastig te vallen.

De VOORZITTER: De heer Ubaghs heeft zojuist de moties die niet waren ingediend, ingetrokken.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Eigenlijk verliep het overleg redelijk constructief en was ik voornemens het erbij te laten, behalve voor wat betreft die laatste paar zinnen. Dan moet ik toch eerlijk zeggen: zo waren wij vanmiddag toch niet getrouwd? Ik ben niet degene die het voorstel heeft ingediend. Ere wie ere toekomt. Het is de heer De Heer. De SP vindt dat de inhoudelijke onderbouwing in de bijdrage die de ChristenUnie hier heeft gegeven dusdanig is, dat ik er iets meer serieuzere aandacht voor zou willen hebben, anders dan dat de gedeputeerde zegt dat men gedaan heeft wat men eraan heeft gedaan en dat de gedeputeerde er niets meer aan gaat veranderen. Ik denk dat dat een kleine 'slip of the tongue' is. Ik hoop dat de gedeputeerde nog eens goed naar de heer De Heer wil luisteren en een iets passender reactie zal afgeven.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor de reactie op alle andere sprekers. Hij is namelijk uitgebreid ingegaan op alle vragen en verzoeken. Hij gaf wel een heel erg korte reactie op mijn vraag. Dat vind ik heel jammer. Dat vind ik getuigen van weinig ambitie op dit vlak. Van een D66-gedeputeerde, die duurzaamheid hoog in het vaandel zegt te hebben, had ik een andere reactie verwacht.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik richt mij even tot de heer De Heer. Hoe zal ik het anders zeggen? Ik vind het belangrijk dat er een begroting ligt waarmee een organisatie kan functioneren, die ook als doel heeft om duurzaam werk te kunnen verzetten, of dat nu is op het gebied van handhaving of vergunningverlening. Dat vind ik belangrijk. Hoe wij dat in woordjes in een paragraaf opnemen, vind ik in dit verband, zoals de heer Hoefnagels terecht opmerkte, iets minder relevant. Ik vind het relevanter als je dat doet op het moment dat je bijvoorbeeld praat over een jaarprogramma of als je praat over het opzetten van die organisatie en hoe die moet gaan functioneren. Dat vind ik veel relevanter dan bij een begroting. Ik heb die discussie wat dat betreft in de commissie niet helemaal kunnen volgen, omdat ik het misschien gewoon niet begrijp. De aanname die u pleegt te doen door te zeggen dat deze gedeputeerde niet betrokken is of minder ambitie heeft ten aanzien van duurzaamheid, laat ik voor u.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In mijn eerste termijn heb ik aangegeven dat je heel gemakkelijk in drie zinnen iets kunt zeggen over menselijk kapitaal, natuurlijk kapitaal en profit. Ik heb aangegeven dat je bij zo'n statenvoorstel ook heel gemakkelijk een duurzaamheidsparagraaf kunt invullen. Tijdens de behandeling in de commissie is door een aantal fracties gevraagd om het concreter in te vullen. Dan herhaal ik dat verzoek maar tijdens de statenvergadering. Het is niet zo moeilijk om ook bij dit soort abstracte stukken de duurzaamheidsparagraaf concreter te maken dan die nu is, met één zin. Ik had dus verwacht dat de gedeputeerde daarop zou inspringen en wat ambities zou tonen als het gaat over de verbetering van deze paragraaf.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Via u aan de heer De Heer: mijn verontschuldigen dat ik u zo heb teleurgesteld.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond. Volgens mij hebben wij daarmee dit agendapunt behandeld. Wij komen er straks op terug.

Statenvoorstel overeenstemming Luchthavenbesluit vliegveld Hilversum.

De VOORZITTER: Dit staat vermeld als sterstuk en dat is nog steeds zo.

Statenvoorstel plaatsvervangend voorzitter Provinciale Staten.

De VOORZITTER: Vanuit de Staten hebben wij een voorstel ontvangen om de heer Nugteren te benoemen. Dat is een sterstuk. Daarmee is hij bij acclamatie gekozen. Van harte gefeliciteerd. (Applaus)

Interpellatiedebat PVV toetsing van het provinciaal beleid aan de Aarhus Convention.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Op de dag dat blijkt dat duurzaamheid vooral een woordspelletje is, kan de Aarhus Convention niet ontbreken.

De windmolens. Ze zijn veelbesproken. Ze beperken de CO₂-uitstoot niet of nauwelijks, als dat er al iets toe doet. Ze vernielen het landschap, ze veroorzaken slagschaduw, vermorzelen vogels, veroorzaken geluidsoverlast en doen de waarde van de omliggende woningen dalen. Daarnaast leveren ze maar 20 tot 25% van de tijd stroom, terwijl de capaciteit voldoende is. Mede daardoor zorgen ze voor een serieuze aanslag op onze welvaart. Tot zover geen nieuws onder de zon.

Het is wel nieuws dat de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines naar de Verenigde Naties zal stappen met een klacht tegen overheden, omdat die zich niet aan de Aarhus Convention zouden hebben gehouden. De betrokkenen worden vertegenwoordigd door emeritus hoogleraar internationaal recht prof. dr. Albert Koers, niet de eerste de beste. Dat overigens na een tip van de PVV-fractie in december 2011.

In die Aarhus Convention, getekend door Nederland in 2004, staat dat bij het maken van plannen de overheid zowel actief als passief informatie dient te verstrekken vanaf het allereerste moment dat die plannen ontstaan. Overheden dienen actief inspraak in de besluitvorming te organiseren en belanghebbenden actief te informeren over alle gevolgen van die plannen op milieu en omgeving. Vervolgens dienen die overheden ook nog eens rekening te houden met de inspraakresultaten. Dus niet zoals nu bij de overlastmolens in Houten gebeurt, waarbij achteraf wordt gemeten. Dat is 'too little, too late'.

De Verenigde Naties hebben een speciale commissie die niets anders doet dan de besluitvorming toetsen op de naleving van dit verdrag. Met een uitspraak van die commissie kunnen de betrokkenen naar de rechter, een Nederlandse rechter, bestuursrechter, civiele rechter of naar het Europese Hof van Justitie. Die doen bindende uitspraken, waaraan ook overheden zich dienen te houden. Tot nu toe zijn al dit soort adviezen van de Verenigde Naties overgenomen. Uit niets blijkt dat de provincie zich, sinds de ratificering van dat verdrag in 2004, hieraan heeft gehouden. Zo kon men natuurlijk wel inspreken bij de PRS, maar daarmee lijkt bij lange na niet te zijn voldaan aan alle criteria van het verdrag. Eerder zijn in Ierland en het Verenigd Koninkrijk windmolenplannen getorpedeerd door een beroep te doen op dit verdrag. Reden genoeg om het serieus te nemen. Met een beetje geluk zal deze actie ook nog eens leiden tot het vernietigen van het Energieakkoord, maar dat is mooie bijvangst. Dat brengt, naast het Rijk en de gemeenten, ook de provincie Utrecht in de positie dat plannen wel eens nietig zouden kunnen zijn of dat men schadelijk zou kunnen zijn. Er zou zelfs sprake kunnen zijn van een onrechtmatige overheidsdaad. Ik ben geen jurist, ik ben voorzichtig, maar het gevaar is onmiskenbaar. Aangezien de gedeputeerde, de heer De Vries, er wel is, maar de heer Krol niet, en aangezien hij panisch is voor schadeclaims, dachten wij: we helpen een handje en brengen dit verdrag onder de aandacht.

De vraag is dan ook: zijn alle plannen, met name de duurzame energieplannen en de vergunningen, Aarhusproof? Welke risico's loopt de provincie? Bent u bereid dat onafhankelijk te laten toetsen door bijvoorbeeld een hoogleraar internationaal recht? Dat geldt voor de windmolenplannen, maar het geldt

natuurlijk ook voor de biogascentrale in Spakenburg en de biomassacentrale op Lage Weide. Die vallen wat ons betreft ook in die categorie. Kortom: volgens ons is het heel verstandig om dat snel te laten onderzoeken, want aan het einde van het jaar wordt van de Verenigde Naties al een uitspraak verwacht.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag naar aanleiding van de Aarhus Convention, die door de Nederlandse overheid is getekend en die wel rechtswerking heeft richting alle overheden die daaronder ressorteren. De heer Dercksen heeft terecht aangegeven wat de reikwijdte is van deze conventie. Het gaat met name over de openbaarheid en de beschikbaarheid van documenten van zaken die te maken hebben met energie en dergelijke.

Ingaande op de rechtstreekse vraag die u daarbij stelt, of wij bereid zijn om een extern onderzoek te laten uitvoeren, is het antwoord daarop nee. Er zijn noch vanuit het Rijk als ondertekenaar namens de Staat der Nederlanden, noch vanuit een gerechtelijke uitspraak op grond van de conventie signalen die daartoe aanleiding geven. Om u echter enigszins duidelijk te maken hoe wij als overheid er toch steeds voor zorgen dat alle informatie die er bestaat ten aanzien van dit soort initiatieven openbaar beschikbaar is, noem ik een paar voorbeelden. U had het over de biomassacentrale op Lage Weide. De besluitvorming daarover is publiek, is toegankelijk, daar kan iedereen bij. Het is overigens een project dat onder de bevoegdheid van de gemeente Utrecht valt. Het is terecht dat u opmerkte dat wij te maken hebben gehad met de windmolens. Alle rapportages daarover zijn echter ook openbaar. Ook de milieurapportages die ten grondslag liggen aan de PRS en de PRV zijn opgenomen in de literatuurlijst en zijn allemaal opvraagbaar. Met betrekking tot een project als ARBOR, het vergisten van bermgas, kan ik melden dat dit project ook publiek openbaar is geweest. Alle vergunningen en dergelijke zijn openbaar. Als u daarnaar verwijst, of de provincie informatie achterhoudt of dat er onvoldoende openbaar wordt gemaakt, dan is daarop het antwoord nee. Dat geeft ons ook geen reden om een extern onderzoek te laten uitvoeren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat een verrassing. Er is een hoogleraar internationaal recht uitgenodigd om naar de Verenigde Naties te stappen, omdat hij en de betrokkenen goede redenen hebben om aan te nemen dat de Verenigde Naties positief zullen oordelen ten aanzien van dit verzoek. Ik spreek die mensen met enige regelmaat.

Ik kom wel eens thuis na een vergadering, als ik hier geweest ben. Dan vragen ze: "Hoe is het gegaan?". Mijn reactie is dan veelal: "Ja, ik heb weer aan een Kafkaësk theater meegedaan." Misschien moeten wij hier eens een zaal vernoemen naar Kafka.

Het enige wat ik vraag is om het bestuur, om de plannen, oude en nieuwe, te toetsten aan een internationaal verdrag. Dat u dat niet wilt, is uitermate jammer en onbegrijpelijk. Ik wil graag een motie indienen. Wellicht dat de leden van PS wel interesse hebben in de stand van zaken. Laat het in elk geval helder zijn: wij hebben hierbij gewaarschuwd. Mochten de VN aan het einde van het jaar komen met een uitspraak, dan heeft het niet aan ons gelegen.

Motie M14 (PVV): Aarhus Convention.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 2 juni 2014, ter bespreking in een interpellatiedebat over de Aarhus Convention;

constaterende:

- *dat de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines naar de Verenigde Naties stapt om een klacht in te dienen, omdat overheden zich niet aan de Aarhus Convention (zouden) hebben gehouden;*
- *dat in een eerder stadium in Ierland en het Verenigd Koninkrijk dergelijke acties hebben geleid tot het schrappen van windmolenparken;*
- *dat het onduidelijk is of de provincie Utrecht zich aan dit verdrag heeft gehouden;*
- *dat het niet uitgesloten is dat bestaande plannen, maar ook reeds uitgevoerde plannen, nietig zijn, hetgeen de provincie schadeplichtig zou kunnen maken;*

- *dat het van belang is dat PS inzage hebben in alle risico's die de provincie loopt;*

verzoeken GS:

om op korte termijn onderzoek te laten uitvoeren door een ter zake deskundige teneinde vast te stellen in hoeverre de provincie zich aan de Aarhus Convention heeft gehouden en om in kaart te brengen welke risico's dat eventueel met zich meebrengt.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M14 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijnheer Dercksen heeft natuurlijk een bepaalde saus over de discussie gegooid door te zeggen dat het Energieakkoord misschien ook nog wel als bijvangst wordt vernietigd. Daarmee heeft hij zich eigenlijk ook een beetje in de kaart laten kijken. Het gaat u naar mijn weging en op grond van datgene wat u tot dusver hebt aangevoerd, niet zozeer om de transparantie, om de beschikbaarheid van informatie en om de eerlijke berichtgeving aan omwonenden die er direct mee te maken hebben. Het gaat u er eigenlijk om het hele windmolenbeleid onderuit te halen. Ten aanzien van een aantal concrete kwesties hebben wij aan één kant gestaan, namelijk bij Lage Weide en de kritische houding ten opzichte van Houten, waarvan wij allemaal vinden dat je windenergie niet bij mensen door de strot mag duwen, in die zin hebben we vaak op één lijn gezeten. Wij vinden echter wel dat windenergie een serieuze alternatieve energiebron is. Wij willen geen beleid steunen dat in feite dat windenergiebeleid en dat Energieakkoord onderuithaalt. In die zin vraag ik u om u eens heel duidelijk uit te spreken. Waar gaat het u nu om? Gaat het u puur om de transparantie, ook in aanmerking genomen de opmerkingen van de gedeputeerde dat door ondertekening door de rijksoverheid in feite alle Nederlandse overheden al gehouden zijn aan naleving van datgene wat tijdens de Aarhus Convention is afgesproken? Ik wil daarop graag een reactie van u hebben; die hoop ik graag te horen. Verder wil ik een duidelijke uitspraak ten aanzien van waar het u nu eigenlijk om gaat en een weerlegging van mijn stelling dat het u er in feite om is te doen het hele windenergiebeleid onderuit te halen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik nodig de heer Meijer uit de motie te lezen. Die is volgens mij heel neutraal. Volgens mij zou u die zomaar kunnen steunen. U moet het mij niet kwalijk nemen dat wij dit beleid en de toets aan de Aarhus Convention natuurlijk in het licht bezien van wat wij vinden over het Energieakkoord en het windmolenbeleid. Dat kunt u mij niet kwalijk nemen. De vraag aan het college is echter: is de provincie Aarhusproof? We lezen in alle stukken dat alles hier EU-proof is. Daar doet men heel veel werk voor, daarin worden veel manuren gestoken. Ik vraag nu eigenlijk niet veel anders. Is dit Aarhusproof? Het gaat om een verdrag dat door Nederland is ondertekend. Er zijn goede redenen om aan te nemen dat het Rijk dat alleen niet heeft gedaan, maar ook de provincie niet. De provincie is natuurlijk zelfstandig bevoegd om allerlei windmolenplekken aan te wijzen. Ze heeft daarin zelf ook een rol. Ze is niet alleen maar gestuurd door het Rijk. Er zitten dus verschillende aspecten aan. Het verzoek is: voldoe aan de verdragen die Nederland heeft getekend. Niet meer en niet minder.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat er mij om wat de aanleiding is om deze vraag te stellen. Als ik binnen de fractie overweeg om een extern onderzoek te vragen, dan heb ik in elk geval een aantal signalen waarvan ik denk dat het wel eens aardig mis zou kunnen zijn. Dan zeg ik: laten we een extern onderzoek doen. Is dat in deze casus en in uw beleving het geval?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines heeft aangekondigd naar de Verenigde Naties te gaan stappen. Dat was de aanleiding om het te doen. Er is een hoogleraar bij betrokken die dat niet doet als hij daarmee zijn naam te grabbel gooit. Er zijn dus goede redenen om aan te nemen dat het verzoek aan de VN wel eens kansrijk zou kunnen zijn. Dat was de directe aanleiding om het punt nu hier ter sprake te brengen. We

lopen waarschijnlijk een risico. Ik wil graag uitgezocht hebben, voor de belastingbetalers waarvoor wij hier zitten, hoe groot die risico's zijn.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Een vervolgvraag: als die vraag is gesteld en er wordt getoetst of daaraan wel of niet wordt voldaan, wat zijn we ermee voor als we vooruitlopend op die uitspraak – het zijn altijd best wel lastige dingen om te toetsen – zelf een separaat proces in te zetten om misschien straks wel dezelfde conclusie te trekken? Is het niet verstandiger om dan te wachten totdat die uitspraak er is en om te zeggen dat als wij er blijkbaar niet aan voldoen, wij ervoor moeten zorgen dat wij er zo snel mogelijk wel aan voldoen?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Die procedures duren lang, dat weet u. We moeten eerst naar de Verenigde Naties. Met een beetje meewind – om maar in windtermen te blijven – kan er aan het einde van het jaar een uitspraak zijn van de Verenigde Naties. Daarmee moeten de omwonenden en moeten de mensen die er het initiatief toe hebben genomen een nieuwe rechter zoeken om met die uitspraak aan de gang te gaan. Daar gaat een heleboel tijd overheen. Er loopt natuurlijk een aantal windmolenplannen in de provincie Utrecht, waarvan wij nu kunnen zeggen dat wij daarmee een risico lopen en waarbij wij ons kunnen afvragen of wij dat nu moeten doen. Even los van het feit dat een heleboel mensen er last van ondervinden.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een paar opmerkingen en vragen. De Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines heeft niet ingesproken bij de ruimtelijke structuurvisie. Dat is lastig in dit geval. Een ander punt is dat uw professor zelf heeft aangegeven dat hij, hoewel hij jurist en organisatieadviseur is, geen specialist is op het gebied van ruimtelijk ordeningsrecht en alles wat daarmee samenhangt, in een stuk dat hij voor de provincie Friesland heeft geschreven. Daarbij zegt hij: "Het zou dus kunnen dat ik over beleid en wet- en regelgeving de plank zo af en toe een beetje of meer misla". Hij weet alles van internationaal recht; dat geloof ik. Of hij het hier echter ook van weet, weet ik niet.

Dan heb ik nog een vraag aan u over het verdrag van Aarhus in zijn algemeenheid. Het kan vaker aan de orde komen. Het verdrag gaat erom dat het milieu in Europa verbetert. Steunt de PVV de doelstellingen van dat verdrag en van alles wat ermee samenhangt? Ik noem bijvoorbeeld artikel 1 van dat verdrag met betrekking tot de milieudoelstellingen van Europa.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is natuurlijk goed – dat is de kern van dit verdrag – dat de overheid open en volledig transparant is ten aanzien van de plannen die zij heeft en dat zij de burgers daarbij actief benadert, informeert en hen serieus neemt als inspreker. Dat staat allemaal in het verdrag. Daarmee kan ik uiteraard, zo zou ik bijna zeggen, leven.

Dan even over de ruimtelijke ordening. Ik heb het net ook in mijn betoog verteld. Zowel in Ierland als in het Verenigd Koninkrijk is door een beroep te doen op dit verdrag een aantal windmolenplannen geschrapt. In die landen hebben wij vergelijkbare structuren en procedures om te komen tot dit soort plannen. De kans dat het vergelijkbaar is en dat het dezelfde uitkomst zal hebben is, zoals ik het van buitenaf lees, vrij groot.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Uit wat ik heb gelezen over wat de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines wil, constateer ik dat zij alleen maar willen meepraten met de minister van Economische Zaken. Wat is dan de link met ons verhaal? Wilt u dat wij hen laten meepraten of wilt u de omwonenden juist laten meepraten, zodat zij alle mogelijkheden hebben in onze huidige systematiek?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De mogelijkheden die worden geboden binnen de provinciale structuren, zijn volledig onvoldoende als je die tegen het licht houdt van de Aarhus Convention; die zijn niet zoals de Aarhus Convention ze omschrijft. Die gaan echt veel verder en betrekken de mensen er veel actiever bij. Het gaat ook om het je houden aan de inspraakresultaten van dat soort mogelijkheden om in te spreken. Dat gaat dus wel degelijk een stap verder. Ik vraag hier niet

meer en niet minder: zijn wij Aarhusproof? Ik weet niet waarom daarover nu zo opgewonden wordt gedaan. Voldoen wij aan de internationale verdragen waaronder Nederland een handtekening heeft gezet?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat ik niet mijn antwoord van de eerste termijn hoeft te herhalen op de vraag waarom wij als college geen nut en noodzaak zien om een onderzoek te doen wanneer er geen signalen zijn dat de provincie de Aarhus Convention overtreedt, noch vanuit het Rijk, noch vanuit rechterlijke uitspraken. Als ik de motie dan plaats in die context, rest mij niets anders dan om die te ontraden aan de Staten.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond of er andere fracties zijn die de behoefte hebben nog te reageren. Dat is het geval.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag naar zorgvuldig handelen van de provinciale overheid is een vraag die altijd serieus moet worden genomen. Dat hebben wij bij GroenLinks dan ook gedaan. Wij komen echter niet tot de conclusie dat er onzorgvuldig wordt gehandeld door de provincie. Sterker nog, wij komen tot de conclusie dat de vraag die nu wordt voorgelegd op zijn minst voorbarig is. Er wordt nu gesteld dat de klacht is ingediend. Volgens de website van de betrokken organisatie, een zeer actueel bijgehouden website, spreekt men nog van het willen indienen. Ik heb ook juridisch advies ingewonnen over hoe dit soort procedures loopt. Het is zelfs zeer de vraag of de klacht ontvankelijk zal worden verklaard. Dat heeft met allerlei technische zaken te maken. Ik zal daarop niet al te zeer ingaan. Onder andere heeft het te maken met het feit dat de lijst van onderwerpen en thema's zeer uitvoerig, maar toch gelimiteerd is en dat windmolens in bijzondere omstandigheden wel degelijk kunnen worden besproken. Dan moet er echter wel een aantal voorwaarden voor zijn. Op de website van de betrokken organisatie wordt ook gemeld dat een aantal zaken nog moet worden uitgezocht.

Mocht de klacht echter worden ingediend en worden aangenomen, dan is het nog de vraag wat ten aanzien daarvan de uitspraak zal zijn. De UK is toch iets anders dan Nederland, ook in haar wettelijke structuur en bevoegdheidsverdelingen. Vervolgens, stel dat het zo is, wordt het Rijk aangesproken. Daarop werd al door een aantal anderen gewezen. Het is het Rijk, de Staat, die dan actie moet ondernemen. Dan merken wij het wel, als wij er niet aan voldoen. Er is ook geen concrete aanleiding. Ik vind ook dat de gedeputeerde heeft aangegeven hoe de provincie handelt. Er is geen reden om het beeld te creëren dat de provincie onzorgvuldig handelt. Wat ons betreft zijn wij, totdat het tegendeel is bewezen in Genève, gewoon Aarhusproof.

Er werd al even op gehint door collega Hoefnagels: de inbreng van de PVV – niet alleen omdat de zorgvuldigheid in het geding is – boeit ons ook om heel andere redenen. Het verdrag waarnaar verwezen wordt, de Aarhus Convention, gaat inderdaad in hoge mate over de betrokkenheid en de wijze van betrokkenheid van de burger bij het beleid op het vlak van duurzaamheid, leefomgeving, milieu en dat soort zaken. Deze gaat echter evenzeer over de redenen ervan. Ik wil echter niet in uw rol treden, voorzitter, althans niet voortijdig, maar ik begrijp dat de heer Dercksen een vraag wil stellen. Ik wacht daarom even met het citeren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet zozeer een vraag. U legt mij echter in de mond dat ik de provincie onzorgvuldig handelen zou hebben verweten. Dat is geenszins het geval. Ik heb alleen gevraagd om te toetsen. Er zijn voldoende aanleidingen en redenen voor om te kijken of de provincie Aarhusproof is en of dat nu alleen maar het Rijk betreft of ook de gemeenten en provincies. Wij zullen dat volgens mij moeten toetsen. Het is juist goed om dat zo snel mogelijk te doen, want anders ben je voor een aantal mensen te laat en ben je misschien nog schadelijk ook.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet gezegd dat de heer Dercksen de woorden 'onzorgvuldig handelen' door de provincie in de mond genomen heeft. Voor ons is de motivatie bij het beoordelen van dit soort interpellaties of de provinciale overheid zorgvuldig handelt. Dit is nu volgens mij ook rechtgezet in zijn richting.

Ik wees erop dat de conventie een bredere doelstelling nastreeft dan alleen dit te regelen en te beargumenteren. Onze vraag aan de PVV is dan ook toch wel in hoeverre de PVV zich gebonden acht aan deze conventie, waarin verwezen wordt naar de verklaring van Stockholm – voor liefhebbers is dit natuurlijk smullen –, de verklaring van Rio inzake milieu en ontwikkeling en het Wereld Natuur Handvest. Het vertaalt zich echter ook in concrete zinnen als gesteld wordt dat de noodzaak bestaat de toestand van het milieu te beschermen, in stand te houden en te verbeteren en een duurzame en milieuhygiënisch verantwoorde ontwikkeling te waarborgen of, geleid door de wens milieueducatie, te stimuleren ter bevordering van het begrip voor het milieu en duurzame ontwikkeling bij het publiek een wijder verbreide bewustheid te geven. Dat soort passages staat er ook in. Mijn vraag aan de PVV is dan of zij zich hieraan ook gebonden acht. Die vraag werd net ook al kort gesteld, maar werd niet beantwoord. Ik herhaal hem dan maar.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de heer Nugteren de PVV wel kent als een partij die zich aan de verdragen houdt. Als u ons een vraag stelt, is het in sommige gevallen of in veel van de gevallen zo dat wij dat misschien gewoon beter zelf kunnen regelen, los van allerlei internationale structuren. Dan is het antwoord misschien wel ja, maar in dit geval en in alle gevallen hebben wij ons altijd uitgesproken voor het ons houden aan de verdragen. Misschien met het doel die te wijzigen of in te trekken, maar dat is een ander verhaal.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! De verleiding om daarover nog iets te zeggen, is te groot.

De VOORZITTER: Daarmee hebben wij de kant van de Staten behandeld. Ik geef het woord aan de gedeputeerde, de heer De Vries. Ik constateer dat hij geen behoefte heeft om te reageren. Dan is daarmee dit debat afgerond en komen wij er straks op terug bij de stemmingen.

9B Interpellatiedebat ChristenUnie Vinkeveense Plassen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Deze prachtige Plassenkaart heb ik te danken aan ons vaartochtje over de Vinkeveense Plassen. Met het water in de Vinkeveense Plassen gaat het heel goed, maar het gaat niet goed in de archipel. Het gaat niet goed met de zandeilanden en met alle legakkers. Het onderhoud is namelijk achterstallig. Voor het onderhoud van al die zandeilanden en legakkers is het Recreatieschap Vinkeveense Plassen de belangrijkste acteur. Dit recreatieschap is echter in liquidatie. Dit recreatieschap heeft nog slechts twee deelnemers, namelijk de gemeenten De Ronde Venen en Amsterdam, terwijl de provincie Utrecht subsidiënt is. De twee deelnemers hebben een liquidatieovereenkomst opgesteld, waarin ze beide forse financiële toezeggingen doen. Zij vragen de provincie Utrecht eveneens een financiële bijdrage te leveren, maar de provincie weigert nu een concrete toezegging te doen voor het achterstallig onderhoud en het veiligstellen van legakkers en zandeilanden. De provincie eist dat de hiervoor noodzakelijke langetermijnvisie eerst verder wordt uitgewerkt, maar het gevaar dreigt dat de gemeente Amsterdam zich vroegtijdig terugtrekt en haar verplichtingen afkoopt.

De twee deelnemers willen in juni 2014 duidelijkheid hebben en daarom vragen we vandaag aandacht voor dit onderwerp. De ChristenUnie is benieuwd of de provincie Utrecht de dreigende impasse kan vermijden door een extra inspanning te leveren op financieel en op bestuurlijk gebied. De provincie Utrecht heeft in 2005 geld uit het Stimuleringsfonds gereserveerd voor recreatievoorzieningen in de Nedereindse plas, die ernstig is vervuild met chemisch afval. Tot nu toe zijn alle saneringsoperaties daar mislukt en het ziet ernaar uit dat er nooit meer in de Nedereindse plas kan worden gezwommen. Wij stellen voor om het geld dat de provincie Utrecht had gereserveerd voor de Nedereindse plas over te hevelen naar het Streekfonds voor de Vinkeveense plassen, zodra dit wordt opgericht. Daarmee bezorgen we dit streekfonds een vliegende start en tegelijk garanderen we een verlenging van de financiële onderhandelingen over het Recreatieschap Vinkeveense Plassen.

Op initiatief van de provincie Utrecht is er een uitgekende legakkervisie opgesteld. Daarna heeft de provincie haar regisseursrol overgedragen aan de gemeente De Ronde Venen en is de provincie meer

op afstand gaan staan. Is het mogelijk dat de provincie in dit proces weer een iets grotere rol gaat spelen, zo nodig in samenwerking met de provincie Noord-Holland?

In alle gesprekken over de koersnotitie over de toekomst van de recreatie kwam het belang van de legakkers voortdurend boven water. Bij de behandeling van dit koersdocument hebben we ook gevraagd welke consequenties de liquidatie van het recreatieschap zou hebben voor de uitvoering van de legakkervisie. Gedeputeerde De Vries heeft toen geantwoord dat het liquidatieproces in elk geval zo wordt ingericht dat er voldoende geld overblijft om het traject van de legakkers te kunnen realiseren. Een eerste stap is Amsterdam ertoe te bewegen voldoende bij te dragen en dan praten we weer verder. Nu heeft de gemeente Amsterdam een forse financiële toezegging gedaan en nu krabbelt de provincie Utrecht terug. Daarom heeft de ChristenUnie een serie concrete vragen aan het college: Wat doet het college om de toezegging bij de behandeling van het koersdocument over de toekomst van de recreatieschappen in te vullen? Is het college bereid om een eerste financiële bijdrage toe te zeggen, onder de voorwaarde dat de uitgewerkte gebiedsvisie/langetermijnvisie binnen een jaar op tafel ligt? Is het college bereid om het geld uit het Stimuleringsfonds, dat in 2005 is gereserveerd voor de Nedereindse Plas, over te hevelen naar het Streekfonds voor de Vinkeveense Plassen, zodra dit fonds is opgericht? Is het college bereid om de provincie Noord-Holland te betrekken bij de onderhandelingen over de liquidatie en bij het opstellen van de gebiedsvisie/langetermijnvisie? Kan het college wellicht op een andere manier een extra bestuurlijke inspanning leveren? Kortom, is het college bereid om een extra duwtje te geven op bestuurlijk en/of financieel vlak? Wij vragen het college niet om de regisseursrol terug te pakken of om een trekkersrol te vervullen. Wij vragen alleen om een duwersrol.

De VOORZITTER: Het woord is aan de gedeputeerde. Hij doet dat vanaf zijn plaats.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dank aan de ChristenUnie voor het nogmaals ter bespreking opvoeren van het liquidatietraject van het Recreatieschap Vinkeveense Plassen. We hebben er volgens mij ook uitgebreid over gesproken in de commissie. Ik heb daar redelijke steun geproefd voor de manier waarop het college heeft gereageerd richting de voorzitter van het recreatieschap. Graag wil ik echter nog ingaan op de vragen die zijn gesteld door de ChristenUnie in deze interpellatie.

Ik denk dat het goed is om van tevoren vast te stellen dat Amsterdam niet zomaar uit het schap kan treden. Misschien ontstaat dat beeld. Er zijn twee vrienden in het schap. Zoals u weet zijn wij als provincie subsidiënt. Wij zijn dus geen formeel lid, maar wij betalen wel onze bijdrage. Amsterdam en De Ronde Venen zijn beide lid van het schap. Zij moeten in gezamenlijkheid tot de conclusie komen dat zij elkaar durven los te laten, dan wel dat één van hen zegt: "Jij mag uit het schap treden". Vanuit de provincie hebben wij bijde voorzitter van het schap, de burgemeester van De Ronde Venen, altijd aangegeven: zorg ervoor dat je in eerste instantie goed weet hoe je liquidatieplan eruit ziet, wat je gaat doen, hoe je het gaat doen en hoe je het uiteindelijk gaat financieren. Precies het tegenovergestelde is nu gebeurd. Men is eerst over geld gaan praten en daarna zou er nog wel een uitwerking komen van hoe we het zouden gaan doen. Dat vind ik het zwakke van het liquidatieplan zoals dat nu voorligt. Het is ook een beetje in contrast met hoe het op de Utrechtse Heuvelrug gaat; dat is eenzelfde traject. We hebben juist afgesproken om vier jaar lang met elkaar te bekijken hoe wij de erfenis op een goede manier kunnen thuisbrengen en hoe wij ervoor kunnen zorgen dat er financiële dragers voor zijn en dat er overheden zijn die die verantwoordelijkheid willen nemen voor de verschillende onderdelen van dat schap. Daarna komt pas de financiële afwikkeling, zodat iedereen zijn rol kan pakken. Dat vind ik jammer aan dit traject. Zelf heb ik het gevoel dat De Ronde Venen zich misschien toch te snel heeft laten overtuigen door Amsterdam om in die liquidatie te stappen en snel tot een financiële afwikkeling te komen. Dan is het heel fijn dat Amsterdam nog extra wil bijdragen om een aanpak van de legakkers en de zandeilanden te doen. Na tien jaar is de koek echter op. Dan komt men hier terug, bij ons, in dit provinciehuis, om dan nogmaals te vragen: "Lieve provincie, kunt u ons helpen, want wij zitten wederom met een probleem qua onderhoud en beheer." Dat wil ik voorkomen door een andere insteek te kiezen en erop aan te dringen dat men heel duidelijk kiest voor een langjarige oplossing die geborgd is met een solide liquidatie.

Ik ga nu in op de vragen die zijn gesteld. De eerste vraag is wat wij doen met de toezegging bij de behandeling van het koersdocument. We hebben afgesproken dat, ook als bijvoorbeeld het Vinkeveense recreatieschap zou willen aansluiten bij Stichtse Groenlanden, waarvan sprake is, dit schoon moet gebeuren. Dat brengt me precies weer op het punt dat ik net noemde: zorg er nu voor dat je je huiswerk op orde hebt, dat je je erfenis netjes hebt belegd, dat je daarvoor een goede voorziening hebt getroffen, zodat je het op de langere termijn kunt doen en doe dat op een zodanige manier dat je daarmee een aantrekkelijke partner wordt om eventueel te kunnen toetreden tot Stichtse Groenlanden. Voor die tijd krijg je dat niet voor elkaar en blijft De Ronde Venen feitelijk alleen achter met een enorme opgave. Ik kan mij niet voorstellen dat ze daarop in De Ronde Venen zitten te wachten. Ik vind het dus echt een verkeerde benadering van het oplossen van een probleem. Ook denk ik dat je op deze manier, door nu een financiële bijdrage te doen, op de lange termijn geen oplossing biedt. Het is even een korte klap en daarna kom je weer op hetzelfde punt uit en heb je geen toekomstbestendige oplossing geboden.

Uw tweede vraag is of het college bereid is om een eerste financiële bijdrage toe te zeggen onder de voorwaarde dat de uitgewerkte langetermijnvisie binnen een jaar op tafel ligt. Ik heb al aangegeven, ook in het stuk aan de voorzitter van het recreatieschap, dat we sowieso bereid zijn om onze bijdrage op te hogen. U weet ook dat in de afgelopen jaren er continu bezuinigd is op de begroting van het schap. Daar waren wij altijd tegen. Dat konden wij niet tegenhouden, want wij waren slechts subsidiënt en geen onderdeel van het recreatieschap. We hebben er steeds op gewezen dat je je eigen inkomsten aan het opeten bent, die je straks weer keihard nodig hebt om beheer te kunnen uitvoeren en onderhoud te kunnen plegen. We willen die beweging in die zin meemaken dat onze jaarlijkse bijdrage meeloopt met de bijdrage zoals die nu verhoogd wordt. Daarmee komen wij dus voor een deel tegemoet aan de vraag van het schap. Natuurlijk zijn wij ook bereid mee te denken met het schap hoe je nu invulling gaat geven aan die langetermijnoplossing. We hebben die legakkervisie, die ik aanhaalde, niet gemaakt omdat wij hem zelf zo leuk vonden, maar dat hebben wij gedaan op uitdrukkelijk verzoek van het schap en van de gemeente De Ronde Venen. Het verklaart ook waarom wij op een gegeven moment hebben gezegd: "We hebben nu voor jullie het werk gedaan. We hebben voor jullie nu het inzicht gecreëerd om te laten zien hoe je keuzes zou kunnen maken met betrekking tot de diverse legakkers. Wat vergt dat qua inzet? Nu is het aan jullie om via je bestemmingsplan voor je langdurige beheer en onderhoud een plan te maken." Tot op heden heb ik daarvan nog niets gezien. Dat geeft mij niet het vertrouwen, althans het college niet het vertrouwen dat hiermee die langjarige toekomstbestendige oplossing voorhanden is.

Uw derde vraag is of het college bereid is om het geld uit het stimuleringsfonds voor de Nedereindse Plas in te zetten voor het streekfonds voor de Vinkeveense Plassen. Dat is heel creatief bedacht, maar we moeten ons wel realiseren dat dit geld niet bedoeld was voor recreatief gebruik. Het was geld dat wij gebruiken voor bodemsanering. Die opgave ligt er nog steeds. We zijn nog steeds in conclaaf met de gemeente Utrecht om te kijken hoe wij daarin tot een afdoende oplossing kunnen komen. Het is waar: het is een heel lang traject geweest. Het is lastig geweest en het is voor een belangrijk deel mislukt. Op de reservering die daarvoor nog steeds staat, maakt de gemeente Utrecht nog steeds aanspraak. Men kan dus het geld niet zomaar verplaatsen naar een andere plek, die ook nog een keer binnen een andere portefeuille valt. Het is geld dat wordt gehanteerd vanuit bodemsanering en niet vanuit recreatie.

Uw vierde vraag is of het college bereid is om de provincie Noord-Holland te betrekken bij de onderhandelingen. Vragen staat vrij, zo zeg ik altijd. Het is echter wel een beetje vreemd. Noord-Holland is een aantal jaren geleden namelijk juist uitgetreden uit het recreatieschap. Dan zou ik ze er nu eigenlijk weer aan de haren bij moeten trekken en vragen of ze alsjeblieft nog willen meepraten en dergelijke. Ik kan Noord-Holland natuurlijk wel vragen om nog eens even te gaan praten met Amsterdam. In de commissie heb ik u ook gemeld dat als je kijkt naar het bezoekersaantal en de mensen die verblijven op de Vinkeveense Plassen, diegenen voor een groot deel uit de Amsterdamse regio komen. Ik vind dus dat er nog steeds een soort morele verplichting ligt bij Amsterdam om hieraan bij te dragen en hieraan ook in de toekomst te blijven bijdragen. Dan vind ik tien jaar wel heel

erg gemakkelijk. Dan denk ik: "Nou, goed, dan gaan we wat anders doen." Ik vind dat ook Noord-Holland Amsterdam er misschien op zou mogen wijzen, indien zij die mogelijkheid heeft, dat als je kijkt wie er zitten, dit voor een groot deel Amsterdammers zijn. Je hebt dan dus een soort plicht om eraan bij te dragen. Vragen staat vrij. Ik wil het met alle plezier doen. Het geeft echter geen garantie voor een uitkomst die ertoe leidt dat Noord-Holland gaat meedenken en meedoen in het traject.

Uw vijfde vraag is of het college wellicht op een andere manier een extra bestuurlijk inspanning kan leveren. We zijn nog steeds in gesprek met elkaar. Het is niet zo dat de deur dicht is. Ik heb ook duidelijk gemaakt aan de voorzitter van het recreatieschap dat ik verwacht van het recreatieschap het gesprek te kunnen voeren. Dat gesprek moet je ook met elkaar blijven voeren. Ik heb echter wel randvoorwaarden meegegeven. Ik verwacht dan ook dat er door het recreatieschap daarvan rekenschap wordt gegeven, zodat we daarover kunnen doorpraten en op die manier kunnen kijken of er uiteindelijk wel een liquidatietraject kan ontstaan waarmee je die toekomstbestendige oplossing wel kunt creëren.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat er een mogelijkheid is om in elk geval een bestuurlijke extra inspanning te leveren door een keer met de provincie Noord-Holland te praten en te vragen of zij wellicht kan overleggen met Amsterdam. Ik ben blij dat dat extra duwtje kan plaatsvinden.

We verschillen nog van mening over de financiële duw. Als we zeggen dat wij nu geen bijdrage leveren, tenzij er nog iets komt, lopen we het risico dat Amsterdam de handdoek in de ring gooit. Ik denk dat een 'ja, mits benadering' vruchtbaarder is en dat het de gemeenten Amsterdam en De Ronde Venen meer zal helpen als wij een financiële toezegging doen, onder voorwaarde dat de gebiedsvisie en het bestemmingsplan volgen. Ik blijf het college dus wel vragen of wij niet een voorlopige financiële toezegging kunnen doen, al is het maar voor een heel klein bedrag, om ervoor te zorgen dat de financiële onderhandelingen gaande blijven en de gemeente Amsterdam niet de handdoek in de ring gooit.

Mijn vraag is om toch nog een keer kritisch te kijken naar het geld voor de Nedereindse Plas. In mijn beleving was het watergeld namelijk toch wel gekoppeld aan recreatieve opgaven. Ik weet dat wij daarover toen heel erg hebben gediscussieerd of het een goede bestemming was. Het stimuleringsfonds was vooral bedoeld voor de langetermijnplannen en langetermijninvesteringen die ten goede moesten komen aan de burger en dat het mede op de Nedereindse Plas was gericht omdat de waterrecreanten daarvan voordeel zouden kunnen hebben. Ik zou toch nog een keer willen kijken naar de labels die ooit aan dat bedrag van de Nedereindse Plas zijn gekoppeld en te bekijken of daarmee toch niet wat te schikken valt. Naar mijn idee is het meer watergeld en recreatiegeld dan bodemgeld. Misschien moeten wij echter de archieven even openen op dit vlak.

Graag wil ik een motie indienen om het college te verzoeken om in juni 2014 wel een financiële bijdrage toe te zeggen, onder de voorwaarde dat die gebiedsvisie er snel ligt en dat het bestemmingsplan eraan komt en dit in de begroting 2015 te regelen. Daarbij kijken wij naar het geld voor de Nedereindse Plas.

Motie M15 (ChristenUnie): Vinkeveense plassen.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 2 juni 2014;

constaterende:

- *dat de onderhandelingen over de liquidatie van het Recreatieschap Vinkeveense plassen in een impasse dreigen te raken;*
- *dat de impasse wordt veroorzaakt omdat de provincie Utrecht geen financiële toezegging wil doen over de provinciale bijdrage aan het achterstallig onderhoud van legakkers en zandeilanden, zolang er geen uitgewerkte langetermijnvisie op tafel ligt;*

overwegende:

dat de impasse kan worden opgeheven als de provincie Utrecht wel een financiële toezegging doet en daarbij aangeeft onder welke voorwaarden dat gebeurt;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

om in juni 2014 een financiële toezegging te doen aan het Recreatieschap Vinkeveense plassen over de provinciale bijdrage aan het achterstallig onderhoud van legakkers en zandeilanden, onder voorwaarde dat de uitgewerkte langetermijnvisie in 2015 wordt vastgesteld en het nieuwe bestemmingsplan voor de Vinkeveense plassen en het bijbehorende beeldkwaliteitsplan uiterlijk in 2016 worden vastgesteld;

dragen het college op:

om in de begroting 2015 te komen met voorstellen voor de dekking van dit bedrag, waarbij de bestemming van de resterende gelden uit het Stimuleringsfonds wordt heroverwogen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M15 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Voor een groot deel kan ik de bijdrage van de heer De Heer goed volgen. Met hem hebben wij die trip gemaakt en hebben wij vastgesteld dat er heel veel gebeurt en dat er toch een soort structureel achterstallig onderhoud dreigt als er geen grote stappen worden gezet. De provincie doet iets, maar zou meer moeten doen. Het punt waar wij echter tegenaan lopen met zijn voorstel, waarvan ik begrijp dat hij dat toch in de motie zet, is het verhaal van de Nedereindse Plas. Als ik namelijk welingelicht ben – soms ben ik dat – dan is het toch zo dat de gemeente Utrecht inderdaad na een mislukt traject dat hele verhaal naar zich toe haalt en daarmee aan de slag gaat en dat het nog allerm minst gezegd is dat er geen aanspraak gemaakt moet worden op die middelen om op een verantwoorde manier die Nedereindse Plas te regelen. In die zin is het niet onverantwoordelijk om dat als mogelijk dekkingsvoorstel in te dienen in zo'n motie.

De heer EMONS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat de VVD betreft treedt de ChristenUnie toch echt wel buiten de adviezen zoals die zijn uitgebracht door de stuurgroep Toekomst Recreatieschappen. Eerst zal er toch een degelijk en deugdelijk plan moeten zijn, voordat door de provincie aanvullende gelden worden verstrekt. Bovendien heeft de provincie op dit ogenblik het recreatieschap eigenlijk min of meer onder curatele gesteld. Dan moet je niet nog een keer extra gelden gaan storten. Wat nog erger is: een recreatieschap dat in liquidatie verkeert, is in wezen een performance van de liquidateur. Daaraan moet je geen gelden gaan toevoegen. Over risico's gesproken, zoals net gedaan werd. Een nader stapje in het overleg kan echter natuurlijk nooit kwaad.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het zijn ineens een heleboel vragen tegelijk. In reactie op de SP het volgende. De Nedereindse Plas staat alleen genoemd in een bijzin van het tweede dictum. Het belangrijkste dictum is dat wij een financiële toezegging doen, onder de voorwaarde dat er snel een langetermijnvisie komt. Het tweede punt is dat wij het college vragen in de begrotingsbehandeling, pas dit najaar, met een financiële dekking te komen met de vraag om dan ook te kijken naar het geld van de Nedereindse Plas. Het wordt als optie genoemd, maar niet als dekking. Het is dus een heel voorzichtige motie over de financiële dekking.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Heer is naar ik aanneem klaar met het beantwoorden van mijn vraag. Mijn opmerking zal dan in retour zijn dat ik hoop dat hij wil overwegen om de passage die verwijst naar de Nedereindse Plas uit de motie te verwijderen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In reactie op de vraag van de VVD het volgende. Het koersdocument gaat over onze investeringen in de recreatieschappen. We blijven dat in principe doen zoals wij het altijd hebben gedaan. De gemeente Amsterdam en de gemeente De Ronde Venen gaan nu echter een stap verder. Zij gaan extra investeren, bovenop de bijdrage die zij altijd aan

het recreatieschap deden. Ze vragen de provincie dat ook te doen. In feite hebben wij er al een paar jaar lang op aangedrongen dat het recreatieschap meer doet en het achterstallig onderhoud gaat inhalen. In feite gaan de deelnemers in het recreatieschap nu doen wat wij al een paar jaar aan hen vragen. Mijn idee is dat wij dan ook ons aandeel leveren, al is het maar een klein aandeel daarin, onder de voorwaarde dat die langetermijnvisie snel op tafel ligt. In feite stel ik voor dat wij als provincie ook invulling geven aan wat wij die deelnemers al een paar jaar vragen. Stel dat het recreatieschap meteen de legakkervisie helemaal had omarmd en gezegd had: "Dat gaan wij doen. We gaan er extra in investeren." De gemeenten hadden toen al het geld toegezegd wat ze nu, twee jaar later, hebben toegezegd. Dan hadden wij toch als provincie als subsidiënt ook gezegd dat wij evenredig ons aandeel gaan leveren? Zij kunnen nu toch het aandeel leveren wat ze twee jaar geleden hadden kunnen leveren als het recreatieschap het toen al had gedaan? Het is mijn optie om alvast een voorlopige financiële toezegging te doen om het gesprek gaande te houden. Vanuit de wandelgangen heb ik begrepen dat de gemeente De Ronde Venen best oren heeft naar de constructie die bij het recreatieschap van de Utrechtse Heuvelrug wordt gehanteerd, namelijk dat het recreatieschap nog een paar jaar langer gaande wordt gehouden en dat alle knelpunten worden opgelost. De Ronde Venen wil dat best zo doen. Dan moeten we echter geen impassen laten voortbestaan waarbij we als provincie niets toezeggen, in afwachting van alle langetermijnvisies. We kunnen ook voorlopig iets toezeggen, onder de voorwaarde dat al die langetermijnvisies en bestemmingsplannen er over een paar jaar zijn.

De heer EMONS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben ooit meermaals curator geweest in faillissementen. Ik vond het altijd heerlijk als iemand een pak geld aan mij wilde geven, in de verwachting dat er wel een plan zou komen, enzovoort. Ik denk dat de omgekeerde wereld veel beter is: eerst het plan en dan eventueel een bak geld. Sowieso geen geoormerkt geld dat is toegezegd aan de Stichtse Groenlanden, want dan ben je bezig om te treden in en contrair te gaan aan het advies van de stuurgroep die ik net genoemd heb.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ons voorstel is om het geld te stoppen in het streekfonds Vinkeveense Plassen dat nog moet worden opgericht, dus om het geld niet aan het recreatieschap te geven, maar aan het streekfonds, waarvan wij zeker weten dat het wordt besteed aan achterstallig onderhoud. We hadden dus al een truc bedacht om het niet aan het recreatieschap te geven, maar het te storten in het streekfonds waarvan we twee jaar geleden al hebben gezegd dat het er heel snel moet komen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is misschien goed om even duidelijk te maken dat wij niet niets doen. Nu wordt namelijk een beetje het beeld gewekt dat wij denken: "Laat de boel maar de boel en ze zoeken het maar lekker uit." Dat is absoluut niet het geval. We zijn sowieso al bereid – dat is volgens mij ook de financiële toezegging waarnaar u op zoek bent – om jaarlijks € 12.800 extra bij te dragen boven op de € 462.000 die wij al geven aan het recreatieschap, als subsidiënt en niet als deelnemer. Ik benadruk dat nog maar even. Dat vind ik ook al een signaal dat wij onze verantwoordelijkheid in die richting wel nemen. Daarnaast wil ik graag weten waaraan ik mijn geld straks ga besteden. Ik denk dat dit breed wordt gedeeld. We gaan hier toch niet een blanco cheque uitdelen? Dat doe je dan feitelijk. Je gaat dan zeggen: "Weet je wat? Als je nog met een plan komt, kunnen we nog wel eens over geld praten." Ik wil van het recreatieschap weten in hoeveel jaar het recreatieschap ervoor gaat zorgen dat haar zandeilanden en legakkers – daarbij aangegeven om welke legakkers het gaat – enerzijds commercieel vermarkt worden en anderzijds als EHS in stand worden gehouden. Dan kan ik zien hoeveel jaar wij nodig hebben om dat tot stand te brengen, hoe je dat spreidt in de tijd en hoe lang je Amsterdam nog aan haar verantwoordelijkheden kunt houden. Wie zegt me dat we na tien jaar klaar zijn? Misschien hebben we wel twintig jaar nodig om het netjes af te wikkelen. Dan ben ik pas bereid om die beweging te maken en de discussie op die manier te voeren. Dat inzicht heb ik nu niet en dan kan ik dus ook niet op die manier geld toezeggen en hopen dat het goed gaat. Dat is de reden dat ik er toch redelijk strak in zit, omdat ik het gevoel heb dat dit de enige manier is om die beweging te kunnen organiseren en Amsterdam niet op een achternamiddag via de achterdeur te zien vertrekken. Ook dat beeld wil ik nog corrigeren. Amsterdam kan niet zonder instemming van De Ronde Venen uit het schap treden. Men is tot elkaar veroordeeld om tot een oplossing te komen. Laat dat ook helder zijn.

De VOORZITTER: We gaan over naar een rondje Staten, zo daaraan behoefte bestaat.

De heer ESSOUSI (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor de heer De Heer. Ik begrijp dat de ChristenUnie een financiële toezegging wil, zonder dat wij een helder plan hebben van wat ermee gaat gebeuren. We hebben hierover als Staten een discussie gehad. In de commissie hebben wij er wel over gesproken, maar het is nog niet duidelijk hoe die legakkers of die zandeilanden duurzaam behouden blijven en wat mogelijk goedkopere scenario's kunnen zijn. We hebben wel dingen genoemd als weggraven of als markeren. GroenLinks opperde nog de mogelijkheid van nieuwe vervening. Een echt goed gesprek over mogelijke scenario's hebben wij echter niet gehad. Mijn vraag is dus of het niet beter is hierover een discussie te voeren, al dan niet in commissieverband, aan de hand van een helder plan, zodat wij weten waaraan wij ons geld uitgeven.

Wat betreft de rol van Amsterdam het volgende. De ChristenUnie zet heel erg in op de druk vanuit Amsterdam. Ik zie die druk niet zo. Zoals terecht is opgemerkt: Amsterdam treedt uit, maar als zij uittreedt, moet zij daarvoor toestemming krijgen. Het gevolg daarvan is dat zij nog steeds tien jaar lang blijft meebetalen. Je hebt Amsterdam dus tien jaar lang aan tafel om hierover het gesprek aan te gaan. Laten wij ons als provincie dus niet onder druk laten zetten.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik twijfel even, maar in feite heb ik een vraag aan de gedeputeerde. De twee gemeenten zitten in het recreatieschap. U zegt dat ze tot elkaar veroordeeld zijn. Uiteindelijk kunnen ze naar mijn beleving naar de rechter stappen om te zeggen dat zij de overeenkomst willen ontbinden. Ik heb om mij heen gehoord dat zo'n beetje tien keer de jaarbijdrage wordt weggezet. Als dat het scenario zou zijn, is het terecht dat De Ronde Venen zich ernstig zorgen maakt. Als je tien keer de jaarbijdrage van de stad Amsterdam pakt op dit moment, zit je niet aan de bedragen die zij tot nu toe bereid is te fourneren. De vraag is natuurlijk in hoeverre onze positie hierin nog een stagnatie bewerkstelligt om tot een oplossing te komen. Ik ben wel erg blij met het beeld dat u schetst dat het in elk geval wel helder is dat wij sowieso min of meer bereid zijn nog een bijdrage te leveren, maar dat de hoogte van die bijdrage afhankelijk zal zijn van het goede plan dat uiteindelijk op tafel komt te liggen. Is dat de juiste samenvatting van de mening van het college?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Uiteraard heb ik nu wel met de tekst voor mijn neus de motie gelezen. Ik moet zeggen dat wij toch zeer sympathiek staan ten opzichte van dat voorstel. Wij vinden de tekst in het voorstel, zoals al eerder aangegeven, echter niet aanvaardbaar. Wij willen in elk geval nogmaals aan de ChristenUnie in overweging geven om bij het tweede punt in het dictum bij de komma een punt te zetten.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Als we meer instemming krijgen met een paar woorden minder, dan is dat prima. Dan zetten we een punt, in plaats van de komma achter het woord 'bedrag'. Dan laten wij de passage over het stimuleringsfonds weg. Ik proef een beetje het verschil tussen een 'ja, mits-' en een 'nee, tenzij-benadering'. Ik heb er alle vertrouwen in dat op basis van de legakkervisie er binnen een jaar een plan op tafel ligt waarin wij ons allemaal kunnen vinden. Laten we dan dat proces een zetje geven, in plaats van dat wij de rem erop zetten door het 'nee, tenzij'. Ik geef liever een zetje met het 'ja, mits'.

De VOORZITTER: Tot slot de gedeputeerde, de heer De Vries, over de gewijzigde motie.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet zo snel kunnen bijhouden waar de punten en komma's terecht komen.

De VOORZITTER: Waar de komma stond in de laatste zin staat nu een punt. De rest van de regel wordt geschrapt.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het maakt voor mij niet zo veel verschil, zo moet ik eerlijkheidshalve zeggen. Ik zou hem namelijk toch afraden op deze wijze. Ik heb

aangegeven dat wij nog steeds actief betrokken zijn en willen zijn bij het proces. Ik heb aangegeven dat wij bereid zijn om een substantiële verhoging van onze jaarlijkse bijdrage toe te voegen om het proces gaande te houden. Ik wil echter niet – ik moet daarin echt expliciet zijn – dat men, los van enig plan voor of inzicht in hoe men op de langere termijn die zandeilanden en legakkers gaat organiseren, geld van ons vraagt. Ik snap ook niet dat men daartoe in De Ronde Venen zelf bereid is. Ik snap echt niet dat een gemeenteraad dat accepteert. Als ik gemeenteraadslid zou zijn geweest in De Ronde Venen, zou ik aan mijn wethouder hebben gevraagd: "Wat ga je nu eigenlijk doen met dat geld dat je van ons vraagt? Er zit niets onder." Dan denk ik: "Dat kan toch niet de bedoeling zijn van hoe je als overheid je geld wegzet en organiseert?" Ik ga dit dus niet op deze manier aan u aanbevelen. Ik ontraad daarmee de motie.

De heer Van Wikselaar vroeg nog hoe het dan precies in dat schap zit met de verhouding tussen Amsterdam en De Ronde Venen. Ze kunnen natuurlijk in gezamenlijkheid besluiten om over te gaan tot ontbinding van het recreatieschap. In de praktijk is een soort norm ontstaan dat je dan tien jaar de jaarlijkse bijdrage verleent als een afkoopsom. Dat kan in één keer, maar dat kun je ook in partjes doen. Ik wil echter graag, zoals ik net heb aangegeven, eerst weten op basis van het plan hoeveel tijd je nodig hebt om het herstel van die legakkers en zandeilanden te organiseren en hoe zich dat verhoudt tot een langjarig beheer en onderhoud dat je nodig hebt. Als Amsterdam na tien jaar namelijk weg is, zit De Ronde Venen wel met die opgave. Ik ben benieuwd hoe zij dat denkt te gaan financieren. Gaat de wethouder dan opnieuw terug naar de gemeenteraad om te zeggen dat het geld op is en te vragen of de raad nog een keer wil doteren? Of komt ze dan toch weer bij ons? Dat vind ik buitengewoon ongemakkelijk aan de manier waarop hier nu wordt ingestoken. Daarom vind ik de manier waarop het bij de Utrechtse Heuvelrug gaat, veel verstandiger. Ik hoop dat het recreatieschap terugkeert op zijn schreden en met een gedegen plan en een gedegen verhaal komt, waarover wij een echte discussie kunnen voeren en waardoor wij echt met elkaar kunnen bekijken hoe wij dat kunnen organiseren.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde roemt steeds over het proces op de Utrechtse Heuvelrug, maar ik lees inmiddels dat er discussie is dat de provincie als rechtsopvolger gezien wordt van het recreatieschap en dat wij daarom nog geen fietspad willen onderhouden. Zo goed loopt het dus ook niet.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat zal ik ten stelligste ontkennen.

De VOORZITTER: Dames en heren, hier eindigt het debat omtrent het interpellatieverzoek. Ik wil graag vijf minuten pauzeren. Dat is te kort voor de rokers, maar dat is lang genoeg om de stemmingslijst rond te delen. Daarna gaan we stemmen. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.54 uur tot 16.59 uur.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan het afleggen van stemverklaringen?

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Een korte stemverklaring bij de motie over de Vinkeveense Plassen. Gezien de aard en de diepgang van de discussie is de fractie van mening dat dit echt heel specifiek in de commissie MME plaatsgevonden had kunnen hebben, zonder hier nu de discussie over te doen. Dat echter in zijn algemeenheid. We zullen tegen de motie stemmen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! We hebben een stemverklaring bij het agendapunt van het luchthavenbesluit vliegveld Hilversum. In onze fractie zit de heer Driehuijs, griffier in de gemeente Hilversum. Hij wil uiteraard elke schijn van belangenverstrengeling vermijden. Bij de stemming over dit punt zal hij daarom de zaal verlaten.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van de motie van de PVV over de Aarhus Conventie het volgende. Met belangstelling hebben wij het debat daarover gevolgd. Overigens zullen wij tegen de motie stemmen. Wel denken wij dat het in zijn algemeenheid bij dit soort conventies goed is om ambtelijk uit te zoeken in welke mate wij juridisch aan conventies voldoen. Wij zien op dit moment echter geen aanleiding daarover extern advies in te winnen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een stemverklaring bij de motie van de SP over de actie voor het openbaar vervoer. Wij zijn tegen tijdelijke acties, zeker tegen tijdelijke acties die bewezen hebben geen effect te hebben. Dat strekt zich niet alleen uit tot het openbaar vervoer, maar ook voor wat betreft de auto. Wij zullen dan ook tegen deze motie stemmen.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Even over de drie moties. Motie M12 over de OV-tariefacties. Vanzelfsprekend delen wij de OV-ambities, maar wij delen hierin ook de mening van de gedeputeerde dat het over meer moet gaan dan alleen over de tarieven. Met deze motie wordt het accent toch weer op de tarieven gelegd.

Volgens mij heb ik voldoende gezegd over onze opvatting over de motie over de Aarhus Conventie. Er is geen enkele aanleiding te veronderstellen dat wij niet Aarhus-proof zouden zijn. Sterker nog: ik heb het idee dat wij in de loop van de discussie het nog meer geworden zijn.

De motie over de Vinkeveense Plassen. Het is toch het paard achter de wagen spannen. Bij de jaarrekening hebben wij betoogd dat het goed is dat je eerst plannen hebt en daarna een begroting. Hier is het omgekeerde het geval. Wij zullen niet voorstemmen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen een stemverklaring afleggen over de motie van de PVV over de Aarhus Conventie. Wij zullen die motie niet steunen, omdat naar onze overtuiging hier vooropstaat het onderuithalen van het windenergiebeleid en niet het waarborgen van rechten van omwonenden.

De motie van de ChristenUnie over de Vinkeveense Plassen zullen wij wel steunen. Voor alle duidelijkheid: wij hebben begrepen dat in plaats van de komma een punt is gezet. Daarmee is voor ons het beletsel weg. Wij denken dat de provincie in elk geval meer kan doen dan zij nu doet, zonder daarmee voor 100% tegemoet te komen aan datgene wat door De Ronde Venen wordt gevraagd.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Een stemverklaring over motie M12 over de OV-tariefacties. Wij gunnen het OV best wat extra geld, maar wij huldigen toch het principe om geld te laten terugvloeien in de algemene middelen en daarover later een integrale afweging te maken. Vandaar dat wij tegen die motie zullen stemmen.

De motie over de Aarhus Conventie lijkt ons op dit moment wat voorbarig. Wij wachten het even af. Ook daar zullen wij dus tegen stemmen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Motie M14 bij de interpellatie over de Aarhus Conventies. Het is al meerdere keren gezegd: wij zien op dit moment geen concrete aanleiding tot. De vereniging overweegt nog. Die dingen afwegend betekent het dat wij op dit moment de motie nog niet zullen steunen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat mevrouw Hoek en de heer Van der Steeg geen stemverklaring wensen af te leggen.

Stemming.

De VOORZITTER: Als eerste stemmen wij over het statenvoorstel Jaarrekening 2013, PS2014PS04.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat eerst de aantallen moeten worden aangepast op de lijst.

De VOORZITTER: De aantallen die hier staan, zijn de aantallen zoals de Staten zijn samengesteld. Op de stemmingslijst zoals die hier gehanteerd wordt, wordt rekening gehouden met de afwezigen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Wij hebben hier andere aantallen. Het is altijd een gedoe met die aantallen.

De VOORZITTER: Ik zal het nog een keer uitleggen. Bij de VVD-fractie staan bijvoorbeeld elf namen. Dat is het aantal leden van de VVD-fractie. Bij de stemming wordt rekening gehouden met tien stemmen, omdat mevrouw Smit afwezig is.

Wij gaan over tot besluitvorming.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel Jaarrekening 2013, PS2014PS04.

Provinciale Staten verwerpen motie M12 bij handopsteken. Voor de motie hebben gestemd de fracties van SP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht, ontwerp begroting 2014, PS2014MME05.

De VOORZITTER: Er wordt rekening gehouden met het feit dat de heer Driehuijs niet meestemt.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel overeenstemming Luchthavenbesluit vliegveld Hilversum, PS2014MME03.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel plaatsvervangend voorzitter Provinciale Staten, PS2014PS05.

Provinciale Staten verwerpen motie M14 bij handopsteken. Voor de moties hebben gestemd de fracties van PVV, 50Plus en PvdD.

Provinciale Staten verwerpen motie M15 bij handopsteken. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de ChristenUnie, SP, 50Plus en PvdD.

Afscheid van mevrouw P.J. van Viegen Msc te Utrecht en mevrouw drs. A.M.C. Mineur te De Bilt.

De VOORZITTER: Wij gaan over naar het volgende punt. Ik hoop dat de microfoon achter de kathedraal het weer doet.

Dames en heren, leden van de Staten. Ik heb een aantal zaken met u te regelen. Het eerste punt is dat mevrouw Van Viegen heeft laten weten dat zij in de komende maanden niet zal deelnemen aan de beraadslagingen in Provinciale Staten. Zij gaat een aantal maanden naar huis en zal in de volgende vergadering worden vervangen. Wij wensen haar – ik denk dat ik dat namens u mag zeggen – een heel goede tijd toe. We zijn ontzettend benieuwd wat u ons kunt laten zien. U heeft ons zo veel maanden in spanning gelaten. Ik geef u een bloemetje mee. Ik wens u een heel goede tijd toe. (Applaus)

Ten tweede het volgende punt. Het moet u zijn opgevallen. Een van onze collega's stond op een Europese lijst en was dus verkiesbaar bij de Europese verkiezingen. Hoewel de SP niet zo heel erg veel zetels heeft behaald, heeft de achterban van de SP wel heel bewust gekozen. Ze hebben ons statenlid, mevrouw Mineur, gekozen in Europa. Wij gaan haar dus kwijtraken. We besteden daaraan op een later moment nog aandacht. Ik feliciteer u namens de collega's wel heel hartelijk. Als je bij Europese verkiezingen namelijk met voorkeurstemmen wordt gekozen, dan wil dat toch wat zeggen. Van harte gefeliciteerd. (Applaus)

Overhandiging bloemen.

Afscheid van de heer E.R.M. Balemans te Utrecht.

De VOORZITTER: Vanmiddag nemen wij afscheid van een van onze leden. Dat is de heer Balemans, die vanmiddag al zo rustig op zijn stoel zat.

Geachte heer Balemans, beste Eric. Wij lazen in het persbericht van de fractie van de VVD van Stichtse Vecht dat zij verheugd is te kunnen meedelen dat zij met veel vertrouwen jou gevraagd heeft om als kandidaat-wethouder op te treden. In de tussentijd heb je die functie ook al ingenomen. Wij zijn echter niet zo verheugd, want dat houdt wel in dat je ons gezelschap gaat verlaten. Je nuchtere zakelijkheid, resultaatgerichtheid en maatschappelijke betrokkenheid zullen wij missen. Dat zijn precies de termen waarmee je jezelf typeerde in een persbericht. Er is in elk geval dus ook sprake van zelfkennis. We kunnen rustig bevestigen dat wij jou ook zo hebben ervaren. Je bent niet snel van je stuk te brengen. Je hield ons op een prettige, ontspannen manier bij de les, wanneer je de vergadering als vicevoorzitter moest leiden. Je bent een bruggenbouwer, je kunt zaken plooiën, zonder de mensen meteen voor het hoofd te stoten. Je nam daarbij wel eens rustig de tijd om uitvoerig, met een mooi Limburgs accent, uit te leggen wat je bedoelde. Toch waren de Staten dan wel weer op tijd klaar. Zo voerde je ons mee, totdat er heel soms een moment kwam waarop het je te veel werd. Dan werd je ineens fel en zei je: "Dit gaan wij zo niet doen." Of: "Je kent mij toch als iemand die ..." en dan volgde de verklaring die daarbij hoorde. Felle bewoordingen gebruikte je echter toch maar zelden.

Wat je vaker liet doorschemeren, is je werkervaring in de Tweede Kamer. Vrij regelmatig zei je: "Zoals wij in Den Haag gewend waren". Kortom, er was eigenlijk niemand die niet wist dat jij in Den Haag gezeten hebt. Wij beiden zijn van de lichte 1998. Je was onder andere woordvoerder op de portefeuilles Defensie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Rijksuitgaven, Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, VROM en Europese Zaken. Niet allemaal tegelijk, maar wel volgtijdelijk.

Je hebt een rijke, uitgebreide en heel diverse CV. Je was namelijk niet altijd volksvertegenwoordiger. Je hebt ook gewerkt als consultant voor defensie en buitenlands beleid van het Institute for Foreign Policy Analysis en als senior manager bij Ernst & Young.

Er zijn diverse nevenfuncties die ook niet onvermeld mogen blijven. Ik noem er een paar. Je was voorzitter van de Raad van Commissarissen van De Flint in Amersfoort, lid van de wijkraad van de binnenstad Utrecht, lid van het Comité van aanbeveling Beter Onderwijs Nederland, je was vicevoorzitter van de Raad van advies van het European Institute Interim Management Nyenrode Business University. Kortom, je hebt op vele plaatsen je activiteiten vervuld. Die lijst zouden wij nog langer kunnen maken, want ik heb lang niet alles opgeschreven.

Toch ben je ook een echte family man. In het verleden heb je eens een cruciale driedaagse excursie van de Staten naar Straatsburg afgezegd vanwege de verjaardag van een van je dochters. Op zaterdag ging de voorkeur, als het mogelijk was, eerder uit naar paardrijden dan naar politieke activiteiten. Desalniettemin, Eric, bij de provincie konden we altijd op je rekenen. Je betrokkenheid was groot. Inderdaad, zoals je het zelf formuleerde: je bent resultaatgericht. "Een bestuur moet besturen", zo zei je. Samen met een commissie heb je de spelregels geordend en de posities van PS en GS duidelijker gedefinieerd, met argumenten. Je hebt de vergadercultuur uitgebreid onder de loep genomen. Jarenlang heb je je naam aan de commissie verbonden en daarmee heb je een plekje in de historie gereserveerd. Je bent onze man van de procedures. De Dikke Van Dale heeft er een extra woord bij. Wij vragen ons nu namelijk bij elk proces af of het wel Balemansproof is of conform Balemans.

Wij nemen niet graag afscheid, maar helaas, we gaan het toch doen. Jouw naam zal binnen deze muren in elk geval nog vaak klinken. Met de uitkomsten van de commissie Balemans heb je een monument neergezet waarmee de organisatie verder kan. Daarvoor zijn we je dankbaar. We willen graag iets terugdoen. Misschien kunnen we een ruimtelijk adviseur aanleveren voor de gemeente Stichtse Vecht. Het kwam ons ter ore dat je nog iemand zoekt voor deze functie. Wellicht zit er een kandidaat in deze zaal. Je begrijpt, je bent heel actief geweest in al die jaren dat je hier in dit huis hebt mogen vergaderen. We hebben daarmee allemaal ons voordeel gedaan. Het is daarom dat ik met bijzonder groot genoegen kan melden dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd u, Eric Raymond Maria

Balemans, te benoemen tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Ik zou je willen vragen daarvoor naar voren te komen. (Applaus)

De voorzitter overhandigt de onderscheiding.

De VOORZITTER: Namens de Staten feliciteer ik je van harte. Hij staat je prachtig. We gaan zo nog heel even een paar zaken regelen, ook in verband met je opvolger. Dan hebben we ook de gelegenheid om je allemaal even de hand te drukken. Geniet ervan. Je mag ook nog iets zeggen.

Overhandiging bloemen.

De heer BALEMANS (VVD): Beste vrienden, mijn eerste dank zou natuurlijk moeten uitgaan naar Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander. Ik vind het een eer dat ik een onderscheiding heb gekregen. Normaal zit je wel eens te tellen en volgens mij kwam ik niet helemaal aan de jaren die dan gelden bij dat soort regels. Aan de andere kant denk ik ook: ik heb mijn werk met veel enthousiasme gedaan.

Beste vrienden, de politiek kent vaak spannende momenten en onverwachte wendingen. Dat is bij mij ook gebeurd. Dat begon in november 2007, toen ik door Wim Hack, de toenmalig kabinetschef, werd gebeld met de vraag of ik niet naar de provincie wilde komen. Op 10 april van dit jaar gebeurde dat opnieuw. Nu was de vraag of ik niet weg wilde uit de provincie. Mijn antwoord was toen: nee. De vraag die erop volgde was echter: "Wil je naar Stichtse Vecht komen om daar wethouder te worden?". Ik zeg het hier nadrukkelijk: het is de derde gemeente van onze mooie provincie.

De provincie Utrecht is mij zeer dierbaar. Ik heb er – ik zal het voor de laatste keer noemen – ook als Kamerlid mijn thuisbasis gehad. Ik ben hier politiek gevormd. Ik ben hier politiek opgegroeid en ik heb uiteindelijk de mooie kans gekregen om mijn provincie Utrecht, ondanks mijn accent, te mogen dienen. Dit is mijn provincie, dit is waarvoor ik altijd zal vechten. Daarom is die provincie mij zo dierbaar.

In de acht jaar dat ik lid was van uw Staten heb ik geprobeerd mijn bijdrage te leveren. Bijzonder was natuurlijk het werken aan de verandering in de vergader-, discussie- en debatcultuur. Ik houd van het debat, maar ook van de vormgeving van een vliegbasis Soesterberg. Met mijn defensieachtergrond is dat natuurlijk ook niet iets wat helemaal in je koude kleren gaat zitten. Uiteindelijk is er ook een provinciale ruimtelijke structuurvisie waarin ook weer iets van Soesterberg is terechtgekomen. Ik blijf dus altijd die link houden met defensie.

Dames en heren, beste vrienden, het was mij ook een eer en een genoegen om als plaatsvervangend voorzitter van Provinciale Staten de Staten als geheel te mogen dienen: u allen. Soms ben ik misschien tegen een enkeling wel eens wat streng geweest. Tegelijkertijd heb ik een enkeling ook wel eens op zondagmiddag gebeld met de vraag: "Hoe gaan we het nu ordentelijk doen?" Ik kan u zeggen dat u mij altijd de ruimte hebt gegeven, ook om in dat opzicht mijn rol goed te kunnen vervullen.

Bijzonder was natuurlijk ook, beste Willibrord, het interregnum tussen jou en je voorganger, waarbij ik mij realiseerde dat iedereen wel eens denkt dat een commissaris lintjes knipt. Nee, dat is niet zo. Dat deed ik overigens als duo met Remco van Lunteren. Wij beiden hadden echter zoiets van: laat maar snel die opvolger komen, want dan kunnen wij weer gewoon ons eigen werk doen. Dat was echter ook een uitermate genoeglijk idee.

Inderdaad, ondanks mijn enorm warme gevoelens voor deze provincie, voor mijn provincie, verlaat ik vandaag Provinciale Staten. Eerlijk gezegd is dat met een lach en een traan. Ik kijk met veel plezier terug. Ik heb ook alleen maar goede herinneringen, ondanks de mooie en minder mooie momenten die wij soms gehad hebben. Ik heb genoten van de samenwerking, met iedereen. Er is ook werkelijk helemaal niets waarom ik met een scheef oog zal terugkijken op deze periode. Ik wil jou dan ook, Willibrord, als commissaris van de Koning, maar ook de leden van GS, de leden van de Staten en met

name mijn eigen VVD-fractie, maar ook de griffier, de leden van de griffie, de ambtelijke ondersteuning en het verzorgend personeel, in alle hoedanigheden, zeer veel danken. Zonder jullie inzet zou ik niet met warme gevoelens en mooie herinneringen afscheid hebben kunnen nemen.

Ik maak een beetje misbruik van de tijd, maar ik wil toch nog twee dingen zeggen. Als politicus kun je niet zonder goede adviseurs. Dat zijn degenen die je een spiegel durven voor te houden en precies de vragen durven te stellen die niemand anders durft te stellen. Mijn allerbeste adviseurs zitten daar. Dat zijn mijn vrouw, Anne-Else, en mijn dochters Cecilia en Victoria. Zonder jullie had ik dit nooit kunnen doen. Ik ben jullie eeuwig dankbaar voor alle liefde, maar vooral ook voor de steun, voor alles wat ik in de politiek gedaan heb. (Applaus)

Een laatste politieke hartenkreet. Ik kan het niet laten. Het komt echter voort uit mijn gevoelens voor Utrecht. Ik geef u één boodschap mee: laat de provincie Utrecht niet verloren gaan in Haags tekentafelgeknoei. De provincie Utrecht is het waard om voor te vechten. We kunnen trots zijn op onze mooie provincie.

Voorzitter, dames en heren, beste vrienden, ik wens jullie het allerbeste. Vanuit Stichtse Vecht zal ik mij verbonden blijven voelen met onze provincie. Het ga jullie goed. Dank je wel. (Applaus)

Onderzoek geloofsbrieven van de heer G.H.J. Weierink te Maartensdijk.

De VOORZITTER: Ik vraag aan mevrouw Doornenbal om als voorzitter van de commissie Onderzoek geloofsbrieven verslag te doen.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De geloofsbrieven van de heer Weierink zijn onderzocht. Er zijn geen beletselen voor toetreding tot Provinciale Staten.

De VOORZITTER: Dat is mooi. De heer Weierink is in de zaal aanwezig. Dat geeft ons de gelegenheid om hem direct te beëdiggen.

Beëdiging van de heer G.H.J. Weierink te Maartensdijk tot lid Provinciale Staten Utrecht.

De VOORZITTER: Als u daartoe in staat bent, verzoek ik u te gaan staan.
De tekst voor de beëdiging luidt als volgt:

"Ik zweer dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

De heer WEIERINK (VVD): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan mag ik u als eerste feliciteren met uw terugkomst in de Staten. (Applaus)

Sluiting.

De VOORZITTER: Dames en heren, daarmee zou ik de vergadering willen besluiten. Ik nodig u uit voor een aangeklede borrel op het terras. Dat geeft u dan ook de gelegenheid om de vertrekkende en komende mensen te feliciteren. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 17.30 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 7 juli 2014.

De voorzitter,

De griffier,